הלכה · אחרונים · עבודת הקודש - חיד"א

מורה באצבע

רבי חיים יוסף דוד אזולאי [החיד"א]

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

מורה באצבע

רבי חיים יוסף דוד אזולאי [החיד"א]

מקור הטקסט: ספריא · רישיון: לפי המהדורה: נחלת הכלל או Creative Commons

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/מורה-באצבע/
הקובץ נוצר ב־16 בנובמבר 2026 מגרסה v38-202611151759 של הספרייה.

תוכן העניינים

סעיף א 9
סעיף ב 9
סעיף ג 9
סעיף ד 9
סעיף ה 9
סעיף ו 9
סעיף ז 10
סעיף ח 10
סעיף ט 10
סעיף י 10
סעיף יא 10
סעיף יב 11
סעיף יג 11
סעיף יד 11
סעיף טו 11
סעיף טז 11
סעיף יז 11
סעיף יח 12
סעיף יט 12
סעיף כ 12
סעיף כא 12
סעיף כב 12
סעיף כג 12
סעיף כד 13
סעיף כה 13
סעיף כו 13
סעיף כז 13
סעיף כח 13
סעיף כט 14
סעיף ל 14
סעיף לא 14
סעיף לב 14
סעיף לג 14
סעיף לד 14
סעיף לה 14
סעיף לו 15
סעיף לז 15
סעיף לח 15
סעיף לט 15
סעיף מ 15
סעיף מא 15
סעיף מב 16
סעיף מג 16
סעיף מד 16
סעיף מה 16
סעיף מו 17
סעיף מז 17
סעיף מח 17
סעיף מט 17
סעיף נ 18
סעיף נא 18
סעיף נב 18
סעיף נג 18
סעיף נד 18
סעיף נה 18
סעיף נו 18
סעיף נז 19
סעיף נח 19
סעיף נט 19
סעיף ס 19
סעיף סא 19
סעיף סב 19

סעיף סג 19
סעיף סד 20
סעיף סה 20
סעיף סו 20
סעיף סז 20
סעיף סח 20
סעיף סט 21
סעיף ע 21
סעיף עא 21
סעיף עב 21
סעיף עג 21
סעיף עד 21
סעיף עה 22
סעיף עו 22
סעיף עז 22
סעיף עח 22
סעיף עט 22
סעיף פ 22
סעיף פא 22
סעיף פב 23
סעיף פג 23
סעיף פד 23
סעיף פה 23
סעיף פו 23
סעיף פז 23
סעיף פח 23
סעיף פט 24
סעיף צ 24
סעיף צא 24
סעיף צב 24
סעיף צג 24
סעיף צד 25
סעיף צה 25
סעיף צו 25
סעיף צז 25
סעיף צח 26
סעיף צט 26
סעיף ק 26
סעיף קא 26
סעיף קב 26
סעיף קג 26
סעיף קד 26
סעיף קה 27
סעיף קו 27
סעיף קז 27
סעיף קח 27
סעיף קט 27
סעיף קי 28
סעיף קיא 28
סעיף קיב 28
סעיף קיג 28
סעיף קיד 28
סעיף קטו 28
סעיף קטז 29
סעיף קיז 29
סעיף קיח 29
סעיף קיט 29
סעיף קכ 29
סעיף קכא 29
סעיף קכב 29
סעיף קכג 30
סעיף קכד 30
סעיף קכה 30
סעיף קכו 30

סעיף קכז 31
סעיף קכח 31
סעיף קכט 31
סעיף קל 31
סעיף קלא 31
סעיף קלב 32
סעיף קלג 32
סעיף קלד 32
סעיף קלה 32
סעיף קלו 32
סעיף קלז 32
סעיף קלח 33
סעיף קלט 33
סעיף קמ 33
סעיף קמא 33
סעיף קמב 33
סעיף קמג 33
סעיף קמד 34
סעיף קמה 34
סעיף קמו 34
סעיף קמז 35
סעיף קמח 35
סעיף קמט 35
סעיף קנ 35
סעיף קנא 35
סעיף קנב 35
סעיף קנג 35
סעיף קנד 36
סעיף קנה 36
סעיף קנו 36
סעיף קנז 36
סעיף קנח 36
סעיף קנט 36
סעיף קס 36
סעיף קסא 37
סעיף קסב 37
סעיף קסג 37
סעיף קסד 37
סעיף קסה 37
סעיף קסו 37
סעיף קסז 38
סעיף קסח 38
סעיף קסט 38
סעיף קע 38
סעיף קעא 38
סעיף קעב 38
סעיף קעג 38
סעיף קעד 39
סעיף קעה 39
סעיף קעו 39
סעיף קעז 39
סעיף קעח 39
סעיף קעט 39
סעיף קפ 40
סעיף קפא 40
סעיף קפב 40
סעיף קפג 40
סעיף קפד 40
סעיף קפה 40
סעיף קפו 40
סעיף קפז 40
סעיף קפח 41
סעיף קפט 41
סעיף קצ 41

סעיף קצא 41
סעיף קצב 42
סעיף קצג 42
סעיף קצד 42
סעיף קצה 42
סעיף קצו 42
סעיף קצז 42
סעיף קצח 42
סעיף קצט 43
סעיף ר 43
סעיף רא 43
סעיף רב 43
סעיף רג 43
סעיף רד 43
סעיף רה 44
סעיף רו 44
סעיף רז 44
סעיף רח 44
סעיף רט 44
סעיף רי 44
סעיף ריא 45
סעיף ריב 45
סעיף ריג 45
סעיף ריד 45
סעיף רטו 45
סעיף רטז 46
סעיף ריז 46
סעיף ריח 46
סעיף ריט 46
סעיף רכ 46
סעיף רכא 46
סעיף רכב 47
סעיף רכג 47
סעיף רכד 47
סעיף רכה 47
סעיף רכו 47
סעיף רכז 47
סעיף רכח 48
סעיף רכט 48
סעיף רל 48
סעיף רלא 48
סעיף רלב 48
סעיף רלג 48
סעיף רלד 48
סעיף רלה 49
סעיף רלו 49
סעיף רלז 49
סעיף רלח 49
סעיף רלט 49
סעיף רמ 49
סעיף רמא 49
סעיף רמב 50
סעיף רמג 50
סעיף רמד 50
סעיף רמה 50
סעיף רמו 50
סעיף רמז 51
סעיף רמח 51
סעיף רמט 51
סעיף רנ 51
סעיף רנא 51
סעיף רנב 51
סעיף רנג 51
סעיף רנד 51

סעיף רנה 52
סעיף רנו 52
סעיף רנז 52
סעיף רנח 52
סעיף רנט 52
סעיף רס 52
סעיף רסא 52
סעיף רסב 52
סעיף רסג 53
סעיף רסד 53
סעיף רסה 53
סעיף רסו 53
סעיף רסז 53
סעיף רסח 53
סעיף רסט 54
סעיף רע 54
סעיף רעא 54
סעיף רעב 54
סעיף רעג 54
סעיף רעד 54
סעיף רעה 55
סעיף רעו 55
סעיף רעז 55
סעיף רעח 55
סעיף רעט 55
סעיף רפ 55
סעיף רפא 55
סעיף רפב 55
סעיף רפג 56
סעיף רפד 56
סעיף רפה 56
סעיף רפו 56
סעיף רפז 56
סעיף רפח 56
סעיף רפט 57
סעיף רצ 57
סעיף רצא 57
סעיף רצב 57
סעיף רצג 57
סעיף רצד 57
סעיף רצה 57
סעיף רצו 58
סעיף רצז 58
סעיף רצח 58
סעיף רצט 58
סעיף ש 58
סעיף שא 58
סעיף שב 58
סעיף שג 59
סעיף שד 59
סעיף שה 59
סעיף שו 59
סעיף שז 59
סעיף שח 60
סעיף שט 60
סעיף שי 60
סעיף שיא 61
סעיף שיב 61
סעיף שיג 61
סעיף שיד 61
סעיף שטו 61
סעיף שטז 61
סעיף שיז 62
סעיף שיח 62

סעיף שיט 62
סעיף שכ 62
סעיף שכא 62
סעיף שכב 63
סעיף שכג 63
סעיף שכד 63
סעיף שכה 63
סעיף שכו 63
סעיף שכז 63
סעיף שכח 63
סעיף שכט 64
סעיף של 65
סעיף שלא 66

סעיף א

א **סימן א'**

ב **הנהגות פרטיות. הגידו האותיו"ת:**

ג קודם כל לימוד וכל מצוה ובפרט כשנותן צדקה טוב להרהר תשובה ואח"כ יאמר נא ישראל לשם יחוד קבה"ו בדחילו ורחימו ורחימו ודחילו ליחדא שם י"ה בו"ה ביחודא שלים בשם כל ישראל ויהי נעם וכו' ואל תשגיח במי שזלזל בזה כמו שכתבתי בקונטריס שמחת הרגל בס"ד:

סעיף ב

יכוין במחשבתו שמקיים מצותו יתי לעשות רצונו ושיש סודות הרבה בתורה ובמצוות ומכוין לתקן שרשי התורה והמצוה:

סעיף ג

יקבע עתים לתורה ביום ובלילה חק יתן ולא יעבור וגם בכל עת שהוא פנוי אף שכבר השלים חקו לא ימוש ספר התורה מפיו:

סעיף ד

מה טוב שילמוד אחר תפלה עודנו מעוטף בטלית ומעוטר בתפילין וישים אל לבו אשר זאת לפנים בישראל שלמים וכן רבים היו כל היום בתפילין ובדור יתום זה לפחות יהיה לומד איזה שיעור אחת ולו ישנ"ה בתפילין:

סעיף ה

כשילמוד בטלית ותפילין יכוין ליחד השם המיוחד באופן זה. יעורר היראה לירא מה' מאות י. והאהבה לה' מאות ה ראשונה. והתורה מאות ו. והמצוה (של תפילין) מאות ה אחרונה. וייחד שם המיוחד ביחודא שלים:

סעיף ו

ישתדל להעביר על מדותיו כי זה כל האדם וישים אל לבו כי הרבה לחטוא וכמה פעמים לאלפים עשה נגד רצונו יתברך והכל עליו לתקן ומידו יבוקש ומה יספיק לעשות סיגופים או מה כחו לקבל יסורין וזאת העצה מפום ממלל רברבן רבינו משה קורדוביר"ו זצ"ל

פנת יקרת להעביר על מדותיו ובזה מתכפרין פשעיו וטוב לו יותר מן הסיגופים ותעניות ויש בזה להאריך אבל לקצר אני צריך וזו היא מרגלית שאין להאריך סמא דכולא ואריך וזה רמז הרימותי בחור מעם בחור גימט' גבורה שמסלק הדינין מע"ם ר"ת מעביר על מדותיו:

סעיף ז

בקש שלום ורדפהו וזו מדת אהרן הכהן אוהב שלום ורודף שלום והיא סמא דחיי ואם כך אמרו לבקש שלום אחרים הדברים ק"ו לבקש שלום אנשי ביתו וקרוביו. ודע שבמקום שיש מחלקת השכינה מסתלקת ח"ו כי היא אימ"א שלו"ם ובית שיש בו מחלקת היא משכן סט"א ח"ו:

סעיף ח

וביותר יהיה לו שלום עם אשתו ויזהר לכבדה ויכוין בכל פרט לכבוד השכינה והדברים עתיקים:

סעיף ט

אך בפה מתוק ידריכנה לעבודת ה' ולצניעות ודרך ארץ וירחיקנה מלשון הרע ושאר סדר נשים וסדר נזיקין ועליו מוטל להוכיחה ולהדריכה כמשז"ל:

סעיף י

יזהר מהכעס קטן וגדול שמחליף נפשו הקדושה בנפש סט"א ונעשה הוא עצמו ע"ז טור"ף נפשו וכל מה שטרח כל ימיו הנה בהסתלק נפשו חלף הלך וכה דיבר האיש קדוש רבינו האר"י זצ"ל כי בעל הכעס אין לו תקון עד אשר ישתדל מאד שלא יכעוס כלל ואז יתחיל לתקן:

סעיף יא

מאוד יזהיר לאשתו שלא תתכעס כי אמרו בזהר הקדוש מאן דאתחבר במארי דרוגזא כמאן דאתחבר לע"ז ממש וא"כ אף אם האדם קדוש בהיות אשתו כעסנית צדיק מה פעל:

סעיף יב

יזהר לתת צדקה בכל יום לפחות פרוטה ויכוין ליחד שם הויה הקדוש ויכוין כי רומז זרועו ו ה' אצבעותיו ה פרוטה י ה' אצבעות עני או גבאי ה. והי"ה מעשה הצדקה שלום:

סעיף יג

מאד יזהר בצדקה כי היא העולה במקום קרבן בזמן הזה ומכפרת גם על המזיד ומצלת מן המות ומתברך בכמה ברכות כמבואר בכתובים וברז"ל:

סעיף יד

וביותר יזהר שתהיה צדקתו בסתר ולא יספר צדקותיו וכ"ש שלא ישתבח בצדקותיו ובחסדיו והגם שלא יהיה בפירוש אם עושה המצאות וכונתו להשתבח נענש על זה כי עבודת ה' צריכה שתהיה בלי שום פניה. ואם מכוין לשם ה' ויצטרף לזה להגדיל שבחו הוא עון פלילי. ובעל נפש יעמיק בזה ויטרח עד שתהיה כל כונתו לשם שמים ותו לא:

סעיף טו

אמרו רז"ל שעיקר צדקותיו יהיו עם עמלי תורה וברכים כושלות יאמץ וכמש"ה שלח לחמך על פני המי"ם אין מים אלא תורה כמו שארז"ל ואם פקח הוא יזדרז בזה כי מקיים כמה מצות בבת אחת צדקה ומחזיק ביד לומדי תורה ומרביץ תורה שיהיה הת"ח בדעת מיושב ללמוד ומכבד התורה ולומדיה ואינו דומה עושה צדקה עם ע"ה לעושה צדקה עם הראוי ויגדל שכרו הרבה:

סעיף טז

יזהר להסתיר מעשיו הטובים ולימודו ואם ישבחוהו יזכור שלא עשה א' מרבוא מחיובו ולא יתגאה ח"ו אפילו שמץ מנהו ולבו יודע שאם עשה איזה דבר על אחת כמה וכמה חטא וביטל עבודה ותלמודו בתורה ואפי' במעשיו הטובים כמה מחשבות זרות עלו על לבו וכמה קיצר באותן המעשים בכונה וביחוד וכיוצא:

סעיף יז

ילמוד ספרי מוסר תדיר ואשריו מי שיקבע לימוד בס' הקדוש ראשית חכמה ומשם יכיר פחיתות מעשיו ותוקף חיובו ויום יום יתבונן בעניניו:

סעיף יח

יזהר לגמול חסד בגופו ובדבריו ועצותיו וממונו ולהציל עשוק אך שלא יהיה במחלקת כלל כי יצא שכרו בהפסדו:

סעיף יט

א **סימן ב'**

ב **סדר הלילה כי אשב בחשך ה' אור לי צורי וגואלי**:

ג ילך להתפלל ערבית בצבור וקודם ערבית יאמר ה' צבאות עמנו וגו' ה' צבאות אשרי אדם וגו' ה' הושיעה המלך **יב"ק**:

סעיף כ

יאמר ליקבה"ו הריני בא להתפלל תפילת ערבית שתיקן יעקב אע"ה לתקן את שרשה במקום עליון ויהי נעם וגו':

סעיף כא

יזהר מאד להתפלל כהוגן להוציי התיבות כתקנן והלכתן ויחשוב שהוא מברך למלך הכבוד חרדה ילבש ורעדה יתעטף ועוד כי מדת הדין הוא בחינת הלילה והיא גוברת עתה וצריך ליזהר מאוד מאוד:

סעיף כב

יאמר ק"ש בכונה רבה. וביותר בפי שמע ישראל כי מאד עמקו רזי דרזין יחודו יתי ויזהר באומרו תיבת אחד לקצר באלף שלא יתעכב בה כלל ויאריך בחי ודי ויכוין שהוא מקבל עול מלכות שמים ביראה ואהבה ושמחה רבה. ויכוין למסור עצמו על קדושת ה' באמת ולב שלם ושמח:

סעיף כג

יאמר ברוך שם וכו' בלחש כמו שתקנו רז"ל ולא כאותם שאינם מקפידים לאומרו בלחש. וקודם ואהבת יקבל עליו עול מצותיו יתי ובפרט עשרת הדברות. ובפרט מן הפרט אנכי לא יהיה רמוזים בפי שמע. לא תשא רמוז בתיבת ואהבת. לא תחמוד בתיבת ביתך. לא תגנוב בתיבת דגנך. לא תרצח בתיבת ואבדתם. כבד או"א בלמען ירבו. לא תנאף בתיבות

ולא תתורו. זכור את יום השבת בתיבת וזכרתם. לא תענה בתיבות אני ה'. ויכוין כי פ' ואהבת יש בה מ"ב תיבות כמנין שם מ"ב. פ' והיה אם שמוע עד ושמתם ע"ב תיבות. את דברי עד סוף הפרשה ן' תיבות כנגד ן' שערי בינה. פ' ויאמר ע"ב תיבות. ובחזרת הש"ץ ה' אלהיכם משלים רמ"ח ויכוין שיתוקנו רמ"ח אברים מגופו נר"ן:

סעיף כד

יכוין להתפלל תפלת י"ח בהכנעה ואם אפשר לו לומר כל תפלות חול בבכיה אשריו וירתע כל גופו כי מי הוא להתפלל לפני מלך מ"ה הקב"ה אשר כמה רובי רבבות מלאכי השרת מהללים שמו וכמה מה"ש שלא נתן להם רשות אלא פעם א' בשמיטה וכו' והוא יתוש מלא חטאות ניתן לו רשות. הלא יקרע סגור לבבו לפחות להכנע ולידע מה שאומר. וישים אל לבו שהוא מתפלל נכח א"י וירושלם ובית המקדש ובית קדשי הקדשים:

סעיף כה

בכריעה ראשונה יכוין **יא** יו"ד מהוי"ה אלף מאד"ני ובכריעה שניה אותיות שניות **הד** וכשיאמר מודים אנחנו לך יכוין אותיות שלישיות **ונ** ולבסוף בחתימת ברכת מודים אותיות רביעיות **הי** ליחד **יאהדונהי**:

סעיף כו

בתחילת העמידה יחשוב עצמו עני ואביון כי הוא דל והלך ואין עני ודל גלמוד ואפל יחיד כעומד בקבר וחרדה ילבש. והגם דברכות אמצעיות פשטן של דברים לצרכנו ואולם הכל הוא רמזים וסודות מדובר בם נכבדות עשר ידות במעלות המדו"ת העליונות ודרך כלל יכוין שהכל ליחד יחוד גדול במדות:

סעיף כז

בשמע קולנו יתודה דרך קצרה ויכוין עצמו להיות חסיד לעשות נחת רוח ליוצרו ונוסח הוידוי לקמן אות קכ"ו:

סעיף כח

ולכן אף כשהוא יום שאין בו תחנונים יאמר בשמע קולנו דרך בקשה יהרמי"א שתזכנו לעסוק בתורה לשמה ובמצות ובגמילות חסדים ויהיו כל מעשנו לשם שמים ותזכנו להשלים תיקון נר"ן בגלגול זה ותפרנסנו פ"ט בהתר ונחת ובריוח (ויכוין בשם **דיקרנוסא**

היוצא מפ' והריקותי לכם ברכה עד בלי די ומפ' נסה עלינו אור פניך ה') ומלפניך מלכנו ריקם אל תשיבנו חננו וענו וכו' ויכוין להיות חסיד כמדובר:

סעיף כט

ברצה ישים עצמו עבד עד סוף י"ח:

סעיף ל

יזהר מאד בג' ראשונות וג' אחרונות לכוין מה שמוציא מפיו ובפרט בברכת אבות יכוין מאד:

סעיף לא

כשיסיים ידקדק באמירת אלהי נצור לשוני מרע ויבין מה שהוא אומר ולמקללי נפשי תדום ונפשי כעפר לכל תהיה ותיבת לכל כוללת בין גדול בין קטן בין עני בין עשיר בין חכם בין טפש ואיך יקפיד אח"כ ויכעוס וכתב הרב ס' חרדים דף ע"ט כל בעל תשובה יאמר נצור לשוני וכו' בדמעה ובכונה גדולה:

סעיף לב

יפסע ג' פסיעות בהכנעה וישתחוה כנפטר מלפני המלך:

סעיף לג

מאד יטה אזן לדברי קדיש ולענות כהוגן אמן ובקדיש יכוין אמן שהוא גימט' **אידהנויה**:

סעיף לד

באמן יהא שמיה רבא יכוין שימחה זכר עמלק ואז שמו וכסאו יתברך שלם. וצריך לענות אמן יהא שמיה רבא בכל כחו וכונתו אמנם לא ירים קולו באופן שילעיגו לקול צעקתו כי אפשר שיש לו עונש שנותן מקום להחטיא ועוד דמיחזי כיוהרא או כחוכא. וירא שמים יצא ידי כלם שיעשה הכנה לומר בכח והקול יהיה בינוני:

סעיף לה

יאמר אחר כל תפלה עלינו לשבח מעומד כי עלינו בגימט' ומעומ"ד ויאמר תיבה בתיבה. לא יאמר אבל אנחנו כורעים ומשתחוים. רק יפסיק אחר תיבות לא יושיע. ויאמר ואנחנו

משתחוים כו'. יאמר ומושב יקרו ולא ישנה. והוא שבח נורא מאד מלא רזין עילאין. ועיקרו תיקנו יהושע ו' נון. ושוב תקן רבן יוחנן בן זכאי לאמרו אחר תפלה כמ"ש רבינו האיי גאון ז"ל בתשובה כתיבת יד. ורבינו האר"י זצ"ל גלה סודו שהוא להמשיך אורות המקיפים:

סעיף לו

אח"כ בכל תפלה יאמר על כן נקוה לך ויכוין מהרה בתפארת עוזך ס"ת **כה"ת** שם קדוש:

סעיף לז

מנהג טוב לומר אחר כל תפלה מזמור לדוד ה' אורי וישעי. ובפרט מר"ח אלול עד הושענא רבא:

סעיף לח

בבואו לבית או בימי חרפ"ו לילות החורף שהולך לעסקיו למבדק בכתבי חושבניה לא יסיר מורא שמים מעליו. וטוב לומר בין הפרקים שויתי ה' לנגדי תמיד אשרי איש שלא ישכחך וכו':

סעיף לט

טוב שירגיל עצמו שלא לאכול הרבה בלילה כי הוא טוב לגוף ולנפש לא כאלו האוכלים למעדנים בש"ר להם רבים שתו וישכרו כי שם חלקת הסט"א אוי להם:

סעיף מ

יזהר לקבוע לימודו בלילה במשניות או בזהר או שניהם כאחד טובים:

סעיף מא

משנה אותיות נשמה. וכתבו גורי האר"י ז"ל דכשקורא סדר זרעים יכוין לתקן אשר פגם במאכלות אסורות ובברכות לבטלה וכיוצא. וכשקורא סדר מועד יכוין לתקן אשר חטא בחילול שבת וי"ט. וכשקורא סדר נשים יכוין לתקן מה שפגם בעריות ושבועות ונדרים. וכשקורא ס' נזיקין יכוין לתקן מה שחטא להי' במה שהזיק לחברו כי ההזק עצמו בעי לשלומי. וכשקורא ס' קדשים יכוין לתקן נשמתו הקדושה אשר הוציאה לחולין ואשר

לא נזהר בשחיטה ובדיקה ולחיוב כרת ולתפלות בלי כונה. וכשקורא סדר טהרות יכוין לתקן מה שפגם בנדה וקרי ונטילת ידים:

סעיף מב

לימוד המשנה בקול רם ובנחת רוח בשפה ברורה אין ערוך אליו ואמרו רז"ל שאשר בן יעקב אע"ה עומד בפתח גיהנם ולכל הלומד משנה מצילו וזש"ה מאשר שמנ"ה אותיות משנה:

סעיף מג

לפחות בקריאת המשנה ישתדל להבין פירוש התיבות אף שלא יבין פירוש הענין באמת שאם לא יבין אף התיבות יש מי שכתב דאינו נחשב לימוד כלל:

סעיף מד

לימוד ס' הזהר מרומם על כל לימוד בשגם לא ידע מאי קאמר ואף שיטעה בקריאתו והוא תקון גדול לנשמה לפי שהגם דכל התורה שמותיו של הקב"ה מ"מ נתלבשה בכמה ספורים ואדם הקורא ומבין הספורים נותן דעתו על פשט הפשט. אבל ס' הזהר הן הסודות עצמן בגלוי והקורא יודע שהם סודות וסתרי תורה אלא שאינו מובן מקוצר המשיג ועומק המושג:

סעיף מה

זמן חצות לילה היותר נראה שהוא י"ב שעות אחר חצות יום כמנהג שעות צרפת. ואם יהיה ער יאמר תיקון חצות המסודר מרבינו האר"י זצ"ל ובסוף פסוקי הקינות יאמר. אוי לי על גלות השכינה. אוי לי על חרבן ביה"מ. אוי לי על שריפת התורה. אוי לי על הריגת הצדיקים. אוי לי על חלול שמו הגדול ותורתו הקדושה. אוי לי על כי גבר אויב. אוי לי על צער כל העולמות. אוי לי על צער האבות הקדושים והאמהות הקדושות. אוי לי על צער הנביאים והחסידים והצדיקים אשר בג"ע. אוי לי על צערו של משיח עונותינו הטו אלה ופשעינו האריכו קיצנו. וחטאתינו מנעו הטוב ממנו. אוי להם לבנים שגלו מעל שולחן אביהם זה כמה אורך ימים ושנים רבים ורעים כל דור שלא נבנה ביה"מ בימיו כאלו נחרב בימיו. על היכלי. עורה נא. על חומותיך וגו':

סעיף מו

ויאמר תקון לאה בסדר זה. משכיל לבני קרח. שפטני. יענך. לדוד מזמור להי' הארץ. אלהים יחננו. הללויה אודה ה'. נוע תנוע. בבא אליו נתן הנביא וכו'. וזה הסדר עיקר:

סעיף מז

ואם ישן קודם חצות ישתדל לישן מתוך דברי תורה ויאמר ק"ש כלה מעומד ויכוין שאומרה בעמידה לכוין דעתו. ויכוין לקיים מצות ק"ש שמה שקרא בערבית עם הצבור היה שלא בזמנה ולא יצא י"ח. לכן עתה יקראנה לצאת י"ח. ויותר נכון לקרותה בזמנה בכונה. ויכוין למסור נפשו בתיבת אחד ושיהיה תקון להוציא לאור ניצוצי הקדושה אשר נתפזרו על ידו. ויכוין להשלים רמ"ח תיבות בהכנעה ומורא ויאמר סדר ק"ש של רבינו האר"י זצ"ל. ואחר וידוי. יאמר נסח זה. הריני מקבל עלי ד' מיתות ב"ד סקילה שריפה הרג וחנק לכפר על רוב פשעי ויה"רמי או"א שתעלה עלי כאלו נסקלתי ונשרפתי ונהרגתי ונחנקתי בב"ד הגדול שבירושלם ע"י ד' אותיות אדני ויתוקן מה שפגמתי בי"ב אותיות של ג' שמותיך היקרים הויה אהיה אדני ויאיר שם ע"ב באצילות ושם ס"ג בבריאה ושם מ"ה ביצירה ושם ב"ן בעשיה ויתיחדו כל השמות יחוד גמור וכל העולמות יתוקנו תקון גמור:

סעיף מח

כשיקיים מצות עונה יזהר מאוד שלא יהיה נראה אור הנר כלל כי הוא פגם לנפשו וסכנה לולד ויתגלגל על זה:

סעיף מט

אמרו בזוהר זכאין אינון צדיקיא דרעותא דלהון בקודשא בריך הוא תדיר כלומר גם בזיווגם ובזה יבחן הצדיק אשר יראת ה' על פניו ואשריו המתנהג בקדושה וטהרה לקדש עצמו במותר לו. וזהו בעצם אשר ציונו יוצרנו י"ת ש"ל קדושים תהיו כמו שביאר הרמב"ן ז"ל דאחר אשר ציונו באיסורי המאכלות והעריות עדיין אפשר כי הן האדם יהיה נבל ברשות התורה כי השב"ע השבי"ע מכל האוכל העולה על שלחן מלכים מידי דלישראל שרי ומכמה נשים בכתובה וקידושין ועל כן אחת דיבר אלהים קדושים תהיו לקדש עצמו במותר לו באשתו אמרו. ויתגבר על יצרו מאד להפשיט תאות החומ"ר שבו ויכוין לקיים מצותיו יתברך דוקא ובצניעות ובושה כי מלא כל הארץ כבודו. וילמד את

ביתו להיות לה מחשבות טהורות כי מאד מאד תלוי ענין הולד באמו כמ"ש הראשונים שהגם כי האיש יתקדש כראוי אשה לקראתו תפר עצתו ולא ידע כי כלת"ו:

סעיף נ

אם הוא אחר שינה יזהרו איש ואשה שזכו ליטול ידיהם קודם להעביר רוח רעה ואם לאו סכנה כמשז"ל תקצץ ואל אמ"ה תכלנה:

סעיף נא

יזכור שעתיד ליתן דין וחשבון אפילו על שיחה קלה וקורות ביתו ועצי עריסתו הנה מטתו הן הן עדיו ומאד מאד צריך להזדרז ולאזור חיל כי היצה"ר מסיתו הס"ת כפול וכל מעייניו להחטיאו ומסלק מורא שמים בהבלי העה"ז הכלים ונפסדים וכל טענותיו בדבר הנראה לפי שעה כמש"ה וגם תאוה הוא לעינים והבא ליטהר מסייעין אותו:

סעיף נב

אם יזהר שיהיה בשבת ואחר חצות אשריו ואשרי בניו אחריו שלא ישלוט בהם סט"א ויכוין ליחד הדודים למעלה:

סעיף נג

כשיהיו ידיהם נקיים מכוסים כהוגן יכונו לשם מצוה וי"א מזמור לדוד ה' רועי ואם הוא לאחר שינה שצריך לומר ברכת התורה לא יאמר בפיו אלא בהרהור:

סעיף נד

יתן דעתו ללמד את ביתו בפרק בא סימן סימנים שמסר יעקב אע"ה לרחל אמנו וביארם מז"ה בספר חסד לאברהם זל"הה):

סעיף נה

אח"כ יטול ידיו ויטיל מים צלולים סביב למטתו:

סעיף נו

אם ישן קודם חצות ישתדל לקום באשמורת לומר תיקון חצות:

סעיף נז

יכסה הכלי שבו המים שרחץ ידיו כי הם מים טמאים והם יותר ממי רגלים:

סעיף נח

קודם התקון יברך ברכת השחר מברכת ענ"י עד ואני אברכם:

סעיף נט

יזהר שלא יאמר שום פסוק קודם ברכת התורה והגם שבקצת קהלות נתפשט המנהג בפרהסיא לומר כמה פסוקים ואח"כ מברכין הברכות לאו שפיר עבדי:

סעיף ס

יזהר מאוד כשיקום ממטתו שלא ילך ד' אמות בלי נטילה וביותר צריכים ליזהר הולכי דרכים בזה וטרם ישכבו יכינו להם כלי ליטול וכלי לקבל המים. והמסתכל יפה יזהיר מאוד לאשתו ולמשרתיו יזהרו בזה ויזהיר לרחוץ ידי הבנים קטנים כראוי ולא יטמאו כל אשר יגעו ותשרה הסט"א בכל ח"ו:

סעיף סא

לא יטול ידיו ממשרתת אפילו יהודית הגם שנטלה ידיה תחילה מפני שהיא נדה כל זמן שלא טבלה והוא רוצה ליטהר ידיו על כן לא יטול ידיו מנדה. ואפילו בנט"י לסעודה יש מי שכתב שאין ליטול מנדה:

סעיף סב

כשילבש יקח המלבוש בצד ימין ויתננו לשמאל ושוב ילבש:

סעיף סג

א **סימן ג'**

ב **סדר היום יומם יצוה ה' חסדו. כן יתן לידידו:**

ג דין ראשון של ספר הקדוש שולחן ערוך הוא יתגבר כארי לעמוד בבוקר לעבודת בוראו. ואם ח"ו בדין ראשון ישלוט עליו יצרו שלא לקיימו. עוד ישוב ויראה מה יעשה באחריתו. על כן ירגיז אדם יצה"ט על יצה"ר וישים אל לבו גם הגהה ראשונה שויתי ה'

לנגדי תמיד כי מלא כל הארץ כבודו וכביכול הוא רואה בעצלותו והמשכו אחר השינה בעת קימה לק"ש ולתפל' ויבוש ויכלם אז ידלג כאיל לעבודת ה'. ונכון שלא ידבר בעניניו מעת אשר יקום ויהיה דבורו הראשון לברך קונו. וכ"ש שהוא גדר שלא ימשך בדברים עם בני ביתו ומשרתיו קודם שיברך ויתפלל. ויפנה ויטול ידיו כי הוא צורך גדול מאד כמשז"ל שבזה מקבל עליו עול מלכות שמים שלימה ויש סוד בדבר. וכל זה הוא אף אם יכול לישב כמה שעות וא"צ לפנות. דאם צריך אז פשיטא כמ"ש הנצרך לנקביו אל יתפלל וכתבו ז"ל שהוא ר"ת הכון לקראת אלהיך ישראל:

סעיף סד

יזדרז מאד לילך לבית הכנסת וירוץ בהליכת בית הכנסת והכל בישוב שלא יכשיל רואיו שילעיגו עליו וקורא לו שם חסיד שוטה:

סעיף סה

צורך גדול וחיוב ללבוש ציצית ותפילין בביתו ויצא וישק המזוזה וילך לבית הכנסת מעוטף בציצית ומעוטר בתפילין והחמירו מאד בזהר הקדוש בזה:

סעיף סו

לפחות ילבש ציצית ותפילין בחצר בית הכנסת קודם כניסת פתח בית הכנסת. ובכניסתו ישהה מעט ויאמר ואני ברוב חסדך וכו' בבית אלהים נהלך ברג"ש ג' אבגית"ץ:

סעיף סז

באמירת ברוב חסדך יכוין כי אינו ראוי לבא בבית ה' ולבקר בהיכלו כי היכ"ל גימטריא אדני אמנם הוא נשען בזכות אברהם הרמוז באמירת ברוב חסדך ובזכות יצחק הרמוז באמירת אשתחוה אל היכל קדשך כי יצחק נתקדש בהר המוריה ובזכות יעקב הרמוז בתיבת ביראתך ע"ש ויירא ויאמר מה נורא כו' ובהכנסו ישתחוה נגד הארון שבו ס"ת ששם שורה הקדושה:

סעיף סח

יזהר שהציציות יהיו כתקנן והמדקדקים בודקים הציציות תמיד פן יהיה איזה פסול ותהיה ברכה לבטלה ועוד רעה שלובש בגד בלי ציצית:

סעיף סט

יזהר להניח שתי זוגות תפילין בסדר רש"י ובסדר ר"ת והגם דאמרו דיש יוהרא היה בזמנם אבל עתה נהגו הרבה ללובשם ובארץ הצבי כמעט רוב החכמים והמשכילים קפדי אזוגי ללבשם וגם כמה בעלי בתים יראי אלהים לובשים שניהם. ונתפשט המנהג עפ"י כתבי רבינו האר"י זצ"ל שהם חובה ולא משום ספק כמ"ש הפוסקים. ומה שרצו ליתלות בדברי תקוני זהר חדש נוסחא מוטעת היא כמו שביארנו בתשובה בריש קונט' חיים שאל בס"ד:

סעיף ע

מה מאד צריך ליזהר שלא להסיח דעתו מהתפילין כלל והוא דבר קשה והעונש גדול לכן צריך זריזות גדול:

סעיף עא

קודם שיתחיל הזמירות יאמר תפלה אחת מלוקטת ומסודרי מידי היתה זאת תמצאנה לקמן בס"ד (בראש קונטריס צפורן שמיר):

סעיף עב

ישים עצמו כעבד ויתחיל הזמירות ויאמר הכל מתוך הספר וידע לפני מי הוא עומד וכל התיבות יאמר כתקנן ביראה ורעדה וקול נמוך:

סעיף עג

פרשת התמיד ופרשת הקטורת יזהר באמירתן מאד וטוב למנות י"א סמנים באצבעו:

סעיף עד

מעת שיתחיל זמירות יזהר שלא ידבר כלל ועיקר כי כל הזמירות הוא לתקן עולמות ואיך יפסיק בדברים בטלים. וכמעט על דרך האמת אינו נכון ללמוד מזמורים וכיוצא בין הדבקים של הזמירות כי כל הפסוקים והסדר הזה נכון ומתוקן על פי הסוד ורזין עלאין ולא נכון להפסיק בעניני ד"ת אחרים שאינם שייכים על פי מדתן. ואם כל זה בדברי תורה אוי למדבר דברים בטלים. והזהר הקדוש החמיר מאד מאד דעביד קלנא לשכינתא ח"ו.

ועל פי הדין משיתחיל ברוך שאמר אסור להפסיק כי ברכת ברוך שאמר נתקנה מימות תנאים ראשונים קודם פסוקי דזמרה וברכת ישתבח אחריהם ואיך יפסיק בינתים:

סעיף עה

יכוין לקיים מצות מורא בית הכנסת ומצות מורא מהשכינה השורה שם. ונכון ליזהר שלא לדבר בבית הכנסת כלל אף שלא בשעת התפלה כפשט לשון הזהר הקדוש:

סעיף עו

כשאומר ואתה מושל בכל יתן ג' פרוטות לצדקה. ויאמר השירה בשמחה רבה כעומד על הים וניצול ואם כה יעשה יתכפרו לו עונותיו כמו שאמרו רז"ל:

סעיף עז

יזהר בענית קדישים וברכו ביראה ואהבה ושמחה רבה:

סעיף עח

יאזור חיל בק"ש ככל הכתוב לעיל. ויכוין לקיים מצות עשה דק"ש ואהבת ה' ויחוד ה' ומסירת נפשו על קדושת ה' וזכירת יצ"מ ומצות וראיתם אותו. והקורא בזהר חדש בעיניו יראה גודל ועוצם ותוקף העונש למי שאינו מכוין בק"ש וכל קבל דנא רב טוב הצפון הפלא ופלא למקיים מצות ק"ש כהוגן:

סעיף עט

יסמוך גאולה לתפילה בזריזות יתר מאד ויכוין שהוא נכח א"י וירושלם ובית המקדש ובית קה"ק:

סעיף פ

יסיר כיחו וניעו וכל דבר הטורדו קודם שיתחיל להתפלל ודע לפנ"י מ"י אתה מתפלל:

סעיף פא

יכוין בתפלת י"ח שהכל הוא לתקן המדות העליונות ויזהר להתפלל בלחש והעיקר הוא שגם הוא עצמו לא ישמע קולו ויוציא בשפתיו התיבות כתקנן ולזה צריך זהירות וישוב:

סעיף פב

יזהר מאד להיות אזניו קשובות לחזרי הש"ץ העמידה כדי שיענה קדושה ואמנים כתקנן ולא יהיה אמן יתומה וכו':

סעיף פג

בג' ראשונות ענית אמן כונתו היא שאמת הדבר ובאמצעיות ואחרונות כונת אמן שכן יהיה:

סעיף פד

בעניית אמן דברכות יכוין אמן גמטריא **יאהדונהי**:

סעיף פה

יזהר להיות בקי בדינין הנצרכים כשהוא מתפלל כגון בדין אם טעה במשיב הרוח ומוריד הגשם והשאלה או יעלה ויבא וכיוצא שאם לא ידע מה יעשה כשיקרה לו ספק ומעיקרא יזהר להתפלל בתוך הספר ויזדרז לבל ישכח ויצטרך לחזור ויהיו ברכותיו לבטלה:

סעיף פו

באמירת וידוי יכנע מאד ויתחרט ויהיה דעתו לשוב דאי לאו הכי הקצ"ף יענה ויתן יד למקטרג לומר חזו גברא אדם חצו"ף אומר וידוי בלי דעת וחרטה וכמדבר אל הדיוט ח"ו. ומאנה הנחם נפש ירא ה' על הוידוי שאומרים בנשימה אחת כמדבר למשרתו ח"ו אוי לנו:

סעיף פז

בעניית י"ג מדות יזהר לאומרם כהוגן בכונה שלימה כי רבו סודותיהן והדברים עומדים ברומו של עולם:

סעיף פח

בנפילת אפים יזהר שלא יטה ראשו תוך ידו שהוא סכנה אלא על זרועו בין הקובד"ו וסמוך לו:

סעיף פט

באומרו אליך ה' נפשי אשא קבלנו שבדור יתום זה לא יכוין למסור נפשו על ק"ה שיש סכנה בנפילת אפים לכוין כך רק יכוין שהוא מוסר עצמו בסוד מיתה על קיום התורה והמצות:

סעיף צ

אם הוא יום קריאת התורה לא ידבר בעוד שמוציאין ס"ת כי שעה זו הוא שעת רחמים ויש סוד גדול. וישמח על ראית ס"ת ויכבדנו וינשקנו. ואם יעשה איזה מצוה ממצות ס"ת ישמח בה. ומנהג העיר שמי שנכנסה אשתו בחודש ט' לעיבורה נזהר לעשות החדש ההוא מצות פתיחת ההיכל. והוא מנהג יפה ויש לו סמך עד"ה. ואם יעלה לס"ת יכוין לתקן מה שפגם בכבוד התורה. ואם ישמח בקריאתו יושפע עליו שפע קדושה מקדושת הס"ת:

סעיף צא

בעלותו לס"ת יברך ברכות התורה תיבות כתקנן ובקול רם כדי שיענו הקהל אמן. ואל יקפיד על מקום העליה שקראוהו שאינו לפי מה שסובר שהוא כבודו כי כל זה עצות היצה"ר להחטיאו ולטורדו מעבודת ה'. והר' יוסף האזובי בקערת כסף דיבר כהוגן לבנו יחידו בשירתו המלאה לה אמי"ר:

סעיף צב

אח"כ יגמור תפלתו כהוגן ויכוין להוריד שפע מעולם לעולם כי כל סדר התפלה סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה והכל לצורך גדול עצום ורב ורם ומלאכי אלהים עולים ויורדים בו:

סעיף צג

אחר תפלה ישתדל ללמוד סדר היום בס' חק לישראל כי הוא סדר נאה דרך קצר' וכשר' וזוכ' במעט זמן לקרו' תנ"ך ולשנו' משנה וגמרא וזהר והאיש הירא ח"ק נתן ולא יעבור כי הוא תועלת עצום לנפשו קרי"ה נאמנה הזאת נעמי. וגם ילמוד תנ"ך בתרגום כמ"ש האר"י זצ"ל ושם ימצא הכל מוכן. אמנם יש בו טעיות הרבה וצריך להבין ולהרגיש הטעות. ובנביאים וכתובים ילמוד פעם א' מקרא ופעם תרגום ולא יכוין בכונות

הכתובות שם כי הם מלאי השגיאה גם לא יאמר התפלות שבראש הספר (ועתה נדפס חק לישראל בסדר יפה ונחמד ומוסר והלכה פסוקה בכל יום):

סעיף צד

בבואו לבית לטעום מידי בצפרא יזהר בברכת האוכל והמשקה ושיהיה בו שיעור ברכה אחרונה:

סעיף צה

אם אוכל פת הבאה בכסנין יש מחלקת בפוסקים עד כמה יוכל לברך על המחיה ועד כמה יצטרך לברך ברכת המזון והיותר מוסכם הוא שיאכל פחות מנ"ד דראמא"ס שהם כחמשה אונסא"ס מעיר זו (ליוורנו) ואז יברך על המחיה ואם אכל נ"ד דראמא"ס או יותר עד ע"ב דראמ' אם או יותר עד ע"ב דראמא"ס נכנס בספק ברכת המזון ולא יברך בר"ה עד שיאכל ע"ב דראמא"ס והגם שיש חולקין סברא זו עיקר וכן הסכימו כמה אחרונים:

סעיף צו

יברך ברכת על המחיה כתקנה כי יש מברכין ברכה ופוחתין מעיקרא קרי חדא ופרי תלת וכל זה בא מעונותינו ומטרדות הבלי העה"ז שהם עיקר לדעת היצה"ר. ועבודת ה' אשר לכך נוצרנו היא טפלה אוי לנו. הלא תראה מאד ידקדק אנוש בקאפ"י אם הוא טוב ואם כלי שהוא כליין נקי ויפה. אבל הברכה חסרה ושלא כתקנה לא אכפת. וגם בברכה שמברך כמות שהיא רומז באצבעותיו ושוחק. אוי לה לאותה בושה. ולא יברך ברכה אחרונה על הקאפ"י כי רבו גדולי אחרונים דסברי שלא לברך וכן פשט המנהג בארץ הצבי ובגלילות טורקיא"ה ובארץ מצרים בשגם הרב גנת ורדים מרי דאתרא סבר לברך. ואם בעירו פשט המנהג לברך האיש הירא לא יברך אך יהיה צנוע שלא לבא למחלקת:

סעיף צז

כשילך לעסקיו יזהר מאד מאד בכמה לאוין שהוא מזומן לקיים אזהרתו יתברך. או לעבור ח"ו. ומהם גזל. גניבה. הונאה. שקר. מרמה. עול במדה במשקל ובמשורה. גונב דעת הבריות. אבק רבית. רבית. לא תגוש. עושק שכר שכיר. שבועת שקר. מחליף בדיבורו. אינהו ואביזרייהו. ודכותייהו. ואשריו אם ינצל מכלם. ויכוין שהולך למשא ומתן לכלכל ביתו בכבוד ושלא ימוט וישים בדעתו ליזהר בכל מה שהזהירה תורה מדאוריתא ודי"ס ויהיו כל מעשיו לשם שמים:

סעיף צח

יבטח בה' במשאו ובמתנו ובכל דבר וזכרת כי הוא הנותן לך כח לעשות חיל. ולא יסבור שהצלחתו מכח דעתו וחריפותו כי הכל ממנו ית' כי כמה חריפים עניים מרודים וכמה טפשים הם עשירים ביותר:

סעיף צט

יזהר לקיים מ"ע ביומו תתן שכרו כי היא מצוה גדולה עד מאד והפועל אליו הוא נושא את נפשו:

סעיף ק

בבואו לבית לסעוד סעודת קבע בצהרים יתן דעתו כי שעת ישיבת השלחן הוא מעבר מסוכן:

סעיף קא

אם אינו שותה יין בשלחן ישתה פחות מרביעית מים קודם שיטול ידיו כי בזה פוטר מים שבתוך הסעודה:

סעיף קב

יטול ידיו בשופע לקיים מ"ע דרבנן כתקנה ויזהר לברך המוציא כהוגן ויפריד התיבות ולא יברך כברכת הרעבתנין וזוללין שכתב מהר"ם די לונזאנ"ו ז"ל בדרך חיים:

סעיף קג

יכוין שאוכל להיות בריא לעבודתו ית' ויזהר בכל ברכות הנהנין לברכם כתקנן ויכוין להמשיך רוחניות וקדושה במאכל:

סעיף קד

צדיק אוכל לשובע נפשו ולא יקפיד באכילתו ויתרצה בכל מה שיביאו לו. ונוסף עוד כי גם לפי דעת הישר הוא חרפה להקפיד על המאכל ולעשות משא ומתן בסדר אכילה הס כי לא להזכיר:

סעיף קה

כל סעודות החול הנוסף על כדי בריאותו הולך לסט״א לכן אם בעל נפש הוא אף כי הוא עשיר ימעט בתענוג בימי החול כי התענוגים בחול הוא כבונה משכן לסט״א ואוי לו כי אבריו מתטמאים שכנה עליהם הסט״א ולו הכין כלי זיין ליצה״ר להלחם בו עד רדתו חיים שאולה:

סעיף קו

והדברים ק״ו לעושים סעודות הרשות בחול ומשתאו׳ שמה ישבו כסאות ושתי״ה היתה נקראת. הלא ידעו כי הסט״א נוטלת חלק בראש הקרואים ומצאה מקום להחטיאם ולידבק בם:

סעיף קז

גם בשבת וי״ט שהותר לאכול ולשבוע לא יאכל עם פחותי נפש שעושין שחוק וקלות ראש בשלחן כי אז שלחן נהפך לנחש אתווי דדין כאתווי דדין והשטן מרקד ביניהם רחמנא ליצלן:

סעיף קח

אם אמרתי אספרה סדר נזיקין ממשמשין ובאין מסעודות הרשות עתה שלחתי את ידי אורך היריעה במחברת השנית ולא באתי בפעם הזו כי אם לראשי פרקים והיו לזכרון:

סעיף קט

שחוק וקלות ראש בכל מקום ובכל זמן אסורים כי מעביר מורא שמים מעליו וסימן לדבר מדבר שקר תרחק שקר ר״ת שחוק קלות ראש. ואפי׳ עם אשתו אמרו אפי׳ שיחה קלה שבין איש לאשתו עתיד ליתן את הדין וכמ״ש מגיד לאדם מה שיחו. ומה גם אם היא נדה כי אפילו להסתכל בפניה כתבו ז״ל שירחיק עצמו וכן מלדבר עמה וסימניך נאלמתי דומיה החשתי ר״ת נדה. ואף כי בזמנינו הוא רחוק זהירות זה שהיא מצטערת מאד על זה ובעי למעבד לה נייחא. מ״מ שחוק וקלות ראש עמה אסור מן הדין וכמה הרחקות עבוד רבנן:

סעיף קי

יזהר מליגע באשתו נדה בבגדיה או לזרוק לה שום דבר כל זמן שלא טבלה ואמרו בזהר הקדוש דלית מסאבו קשיא כמסאבו דנדה וכמה נואלו איזה אנשים שאינם מקפידים בנגיעת יד ליד או בבגדיה וגורמים רעה לעצמם מתדבקים בסט"א ושוחקים ומקלים ראש והוא עון תדירי ודברים אלו הם חמורים מאד אם מצד רוב הטומאה אשר נדבק בה וגם זה גורם כי הסט"א כבר מוחזקת בהם וכשתטהר לא תפרד מהם ועי"ז מרעה אל רעה יצאו והניחו יתרם לעוללויהם ועוד שדבר זה מורה שאינו מאמין ברז"ל שאסרו כל זה:

סעיף קיא

יפרוש עונה סמוך לוסתה ואם לפעמים הקדימה הוסת צריך להקדים אח"כ בהרחקה ולפרוש משום ספק וכל זה מן הדין:

סעיף קיב

אם מאכל א' מתוק לחיכו וערב עליו והן בעודנו נהנה ממנו מושך ידו לסגף עצמו נחשב לו כקרבן ומזבח כפרה:

סעיף קיג

בכל שלחן יאמר שיעור מדברי תורה ויאמר אם אשכחך ירושלם וגו' ויחשוב כי שלחנו של מקום חרב בבית המקדש בעונותיו ונחת שלחנו מלא דשן ויצטער על זה:

סעיף קיד

יזהר ליטול מים אחרונים וישפיל ראשי אצבעותיו ויזהר שיהיו המים מעט כי הוא חלק הסט"א ואם מוסיף מוסיפין לו להדבק בו:

סעיף קטו

אם הם שלשה אפי' בחול יאמר בהמ"ז בכוס ויזהר המברך לשתות רביעית כדי לברך ברכת על הגפן:

סעיף קטז

יעט כמעיל מורא שמים וכל עצמותיו יאחזמו רעד בבואו לברך לממ"ה הקב"ה כב יכול ויכוין לקיים מ"ע ואכלת ושבעת וברכת ויברך ברכת המזון תיבה בתיבה ביראה ואהבה ושמחה כדת מה לעשות:

סעיף קיז

יזהר לקבוע עתים לתורה ביום על כל פנים:

סעיף קיח

יזהר קרוא מקרא כל כ"ד תנ"ך חוזר חלילה והראשונים היו קורין לכ"ד מקדש יה. ועדיין בערי המערב קורין לו מקשייה ושאלתי מאי קשי"א להו ואין פותר ואמרתי להם שרצונם לומר מקדש יה ובפי ההמון נשאר מקשייה:

סעיף קיט

כבר נודע סגולת ס' תהלים נורא מאד יזהר לקרות ממנו שיעור בכל יום או לפחות בכל שבוע באופן כי משנה זהר תהלים כ"ד לא יסורו ממנו חוזר חוזר אליהם כפי כחו. וסימנך זכות"ם יגן ר"ת זהר כ"ד ותהלים משניות כי הלימוד בהם יגן בעה"ז ובעה"ב בלי ספק:

סעיף קכ

הנהגות הרא"ש אשר ציוה לבניו יהיו לטוטפות בין עיניו ויקראם פעם בשבוע:

סעיף קכא

סדר המצות קצר שסידר הגאון הרב שפתי כהן סדר קצר נאה ויאה לא יעבור מלקרות ולשנות בו ואשריו הקורא אותו בכל שבוע:

סעיף קכב

אחר אכילה שהולך לעסקיו יעשה עוד הכנה כמו שעשה בבקר ליתן בדעתו כמה לאוין לפניו אם יקיימם אשריו ואם יעבור עליהם אוי לו וכמש"ל אות צ"ז. ועכשיו ביותר צריך ליזהר כי הוא שבע ושמח וגם כי ינטו צללי ערב מתחיל להתגבר מדת הדין ויצה"ר מתגבר:

סעיף קכג

אם יטייל שכך הורגל יכוין לשם שמים שהוא מטייל להיות בריא לעבודתו ית' ושיהיה לבו רחב להתנהג בכל עניניו כהוגן:

סעיף קכד

אם יהיה בחברת בני אדם יחשוב כי רגליו לנחושתים של היצה"ר הוגשו וכמעט שנפל ביד יצה"ר כי כמה חלקי דיבור אסור הם המדברים. לשון הרע. ליצנות. שקר. חנופה. ביזוי בני אדם. גדולות ושבחי עצמם מדעתם והנהגתם וחורפתם. ודברים הנוטים לנבלות הפה. ושבועות שקר. והזכרת שם שמים לבטלה. וביזוי חכמים. ופקפוק על גזרות חז"ל וכיוצא. ואם עיני שכל לו יפרוש מהם. או לפחות כאלם לא יפתח פיו. אף כי שמיעת דברים הנזכרים אסור גם כן נקוט מיהא פלגא. וכשיהיה על משמרת ירגיש בדבריהם. וישתדל להתרחק מהם:

סעיף קכה

יזהר בתפילת המנחה לאמרה בזמנה ובציבור מעוטף בטלית וגם מעוטר בתפילין כסדר רבינו תם ולא יברך עליהם ודלא כמצת שמורים וכבר השיג עליו הרמ"ז זלה"ה ויאמר. ליקבה"ו וכו' הריני בא לקיים מצות תפלת מנחה שתקן יצחק אע"ה לתקן את שרשה במקום עליון ויהי נועם וגו':

סעיף קכו

בשמע קולנו בכל תפלות חול יתודה וכה יאמר. מודים אנחנו לפניך בבשת פנים בחרפה וכלימה שחטאנו עוינו ופשענו לפניך ועברנו על מצות דאורייתא ודרבנן והרע בעיניך עשינו והרי אנו מתחרטים חרטה גמורה ואנחנו שבים בתשובה. ויהרמ"י או"א שתזכנו לשוב בתשובה שלימה ותמחול ותסלח ותכפר לכל חטאתינו עונותינו ופשעינו ותמלא כל השמות שפגמנו בהם ותוציא לאור כל ניצוצות הקדושה אשר נתפזרו על ידינו וישוב הכל לאיתנו הראשון ותזכנו לקיים כל מצותיך ולעסוק בתורה לשמה ותצילנו מיצה"ר ותפרנסנו פרנסה טובה בהתר ונחת וריוח לעבודתך (יכוין בשם הקדוש הממונה על הפרנסה **דיקרנוסא גי' חת"ך** עם ג' אותיות) ומלפניך מלכנו ריקם אל תשיבנו. ויכוין דוקא בשמות ולא יוציא מפיו:

סעיף קכז

אם רוצה לקבל תענית קודם שיעקור רגליו יאמר. רבון העולמים הריני לפניך על תנאי בתענית נדבה למחר מעלות השחר עד אחר תפלת ערבית ואם לא אוכל או לא ארצה כשאומר מזמור לדוד ה' רועי אוכל להפסיק ולא יהיה בי שום עון אבל יהרמ"י או"א שתתן בי כח ובריאות ואזכה להתענות למחר ותקבלני באהבה וברצון ותזכני לשוב בתשובה שלימה ותענה עתרתי ותשמע תפלתי כי אתה שומע תפלת כל פה ברוך שומע תפלה:

סעיף קכח

יזהר בחזרת ש"ץ לענות אמן דברכות ואמן דקדישים וארז"ל לעולם יהא אדם זהיר בתפלת מנחה והזהירות הוא בכל פרטיה ועניניה כלל ופרט כי הוא זמן דין. ועוד יש טעם על דרך האמת ותפלה ראשונה בעולם היתה מנחה של אדה"ר:

סעיף קכט

א **סימן ד'**

ב **שומר שב"ת משוש לבנו. אלהים יחננו ויברכנו**:

ג יום הששי בבקר יזהר לקרות פרשת השבוע שנים מקרא ואחד תרגום ואם אפשר בטלית ותפילין יקראנה:

סעיף קל

יקרא כל פסוק שנים מקרא ואחד תרגום ולא כמי שנהג ללמוד כל פרשה מפרשיות קטנות כלה שנים מקרא ואח"כ קוראה תרגום. וכ"ש שלא ילמוד כל פרשת השבוע כולה שנים מקרא ואח"כ יקראנה כלה תרגום. לא אריך למעבד הכי והנכון ללמוד כל פסוק לבדו שנים מקרא ואח"כ לאומרו תרגום וכן כל פסוק ופסוק עד גמר הפרשה ויש טעם נכון על פי האמת:

סעיף קלא

פסוק אחרון מהפרשה אחר שקראו שמו"ת יחזור לקרותו ב' מקרא לבד ויקרא ההפטרה:

סעיף קלב

אם בשבת יקראו הפטרת שבת ור״ח או מחר חדש הוא יקרא הפטרת הפרשה:

סעיף קלג

אח״כ יאמר ה׳ מלך גאות לבש ומשנת במה מדליקין ויאמר א״ר הונא בריה דרב יהודה א״ר אמי לעולם ישלים אדם פרשיותיו עם הציבור שמו״ת ואפילו עטרות ודיבון שכל המשלים פרשיותיו עם הצבור שמו״ת מאריכין לו ימיו ושנותיו וילמוד מאמר קטן מזהר ונמצא שקרא מקרא תנ״ך משנה גמרא זהר. (ועתה הן נסדר בחק לישראל המחודש משנה וגמרא מסדר טהרות וזהר ומוסר והלכה פסוקה גם ליום הששי והוא ענין נכון):

סעיף קלד

ישתדל להכין בעצמו איזה מצרכי שבת לקנות איזה דבר על ידו וכיוצא ויכוין לקיים מ״ע והיה ביום הששי והכינו את אשר יביאו וכתבו גורי האר״י זצ״ל כי הטורח בצרכי שבת בעצמו בשמחה מתכפרין לו עונותיו:

סעיף קלה

ישתדל קודם חצות לגלח ראשו ויכוין שהוא מסתפר לכבוד שבת ומקיים מצות לא תקיפו פאת ראשכם ולא תשחית את פאת זקנך. אבל אחר חצות אפילו ביום הששי יש להקפיד. ואשריו מי שמניח זקנו כמנהג טורקיא״ה ומזרח ומערב ולמי שהוא שרוי בערי אדום והוא סוחר ומוכרח לספר זקנו יזהר מאד לעשותה במספרים או בסם דוקא ולא בתער ח״ו וה׳ הטוב יכפר:

סעיף קלו

רבינו יהודה החסיד ז״ל ציוה שלא להסתפר בר״ח אפילו חל ביום הששי וראיתי רבים בתורה שנהגו כצוואתו ויטול צפרני ידיו ורגליו ויטלם כסדרן ואין להקפיד כמ״ש ה״ר אבודרהם ז״ל:

סעיף קלז

אם אפשר יטבול בכל ערב שבת. וטוב לטבול טבילה א׳ להעביר הזוהמא וטומאת קרי וכיוצא. ודי טבילות ויקבל ד׳ מיתות ב״ד לתקן מה שפגם בד׳ אותיות משמות הויה

אהיה אדני ומה שפגם בעולמות אבי״ע ועי״י קבלת ד׳ מיתות וד׳ טבילות יאירו עסמ״ב באבי״ע ויתיחדו השמות הקדושים והעולמות ויטבול טבילה אחרת ליחד הכל. ועוד יטבול לתקן מה שפגם בכעס בכח אלף הה יוד הה גימטריא מקוה. ועוד יטבול להפשיט בגדי חול. ועוד ב׳ טבילות לקבל הארת וקדושת שבת:

סעיף קלח

ירחץ במים חמין לכבוד שבת פניו ידיו ורגליו כמ״ש רז״ל ובסדר הזה ויש סוד גדול:

סעיף קלט

ישתדל להחליף שמלותיו הסירו הבגדים בגדי חול והלבש מחלצות בגדי שבת ואשריו למי שיש לו בגדים מיוחדים מכף רגל ועד ראש לשבת ולא יעלה עליו שום בגד קטן וגדול שלובשו בחול. ובכל אשר יעשה יום הששי הן בצרכי שבת הן ברחיצה ומלבוש וכיוצא יאמר בפיו שהוא עושה לכבוד שבת קודש:

סעיף קמ

בהעלות המנחה בעש״ק הוא עת מסוכן למחלקת בין איש לאשתו ובין המשרתים והרבה טורח הסט״א בזה לחרחר ריב. והאיש הירא יכוף יצרו ולא יעורר שום מחלקת והקפדה ואדרבא יבקש שלום וילך לשלום ויתפלל מנחת עש״ק כהוגן בישוב ובחזרה כי הוא זמן גילוי אורות ש״ק בשמים ממעל:

סעיף קמא

יאמר קבלת שבת בשמחה ומזמור שיר ליום השבת קבלתי שצריך לאומרו מעומד:

סעיף קמב

כשישק ידי אב ואם אחר ערבית באור שבת יכוין לקיים מצות כבוד או״א וכשישק ידי אמו יחשוב שיש סוד בדבר:

סעיף קמג

יכוין מאד בקדוש ויהרהר בתשובה כי אמירת ויכלו להעיד כי ה׳ ברא שמים וארץ ונח בשבת ורשע פסול לעדות על כן יהרהר בתשובה שיהיה ראוי לעדות ויקדש לקיים מ״ע זכור את יום השבת לקדשו ופירשו רז״ל זכרהו בדברים הנאמרים על היין והכל יהיה

ביראה ואהבה ושמחה רבה ויען מדאוריתא יצא י״ח בתפלה וכיוצא וגם שמור מדת לילה יאמר נסח זה: ליקבה״ו וכו׳ זכור ושמור בדיבור א׳ נאמרו הריני מקיים מצות קדוש על היין כמו שפירשו רז״ל זכור את יום השבת לקדשו זכרהו בדברים הנאמרים על היין לתקן את שרשה במקום עליון וברוב רחמיך תעלה עלינו כאלו כיוננו בכל הראוי לכוין ויעלה לפניך קדוש זה עם קדושי בניך היודעים ומכונים כהוגן ויומשך שפע וברכה רבה בכל העולמות ומשם יושפע על נר״ן לעבדך באמת ולשמור כל שבתות קדשך כל ימי חיינו במחשבה דיבור ומעשה ביראה ואהבה ושמחה ויהי נועם וגו׳:

סעיף קמד

אחר שיענה אמן על ברכת קדוש לא יפסיק בדבור עד שיטעום וכן אחר ברכת המוציא לא יפסיק עד שיטעום ויזהר בזה מאד שאם הפסיק בדבור קודם טעימת המוציא והדבור היה שלא מענין השלחן כגון טול כרוך צריך לברך פעם אחרת:

סעיף קמה

ישתדל מאד לקיים תדיר כל ימיו ג׳ סעודות שבת קדש אף אם הוא קצת חולה או דכאיב ליה כאיבא לא יעבור בשום סעודה שלא לעשותה כי הסעודות של שבת דברים עליונים בשמים. ורשב״י ביומא דהלולא לא נשתבח אלא שקיים ג׳ סעודות ולא ביטלם. על כן יזדרז לקיימם בשמחה וגילו ברעדה בלי שחוק וקלות ראש ח״ו כי הוא פגם גדול רק כל מגמתו תהיה לקיים מצותו יתברך ולעשות אשר נצטוה ובכן יתגדל גופו מקדושה ויהיה כלי שרת לעבודה:

סעיף קמו

אחר ערבית תכף יבא לבית ויקדש ויסעוד ולא יעשה כמנהג איזה אנשים שם ישבו שעה או שתים עם אהוביהם ורעיהם הם המדברים דברים בטלים וכיוצא וישליכו קדושת שבת אחרי גיווים אל תלך בדרך אתם מנע רגלך מנתיבתם הזהר לצרף קדוש׳ לקדושה. וג׳ ויכלו בערבית בעמידה ואחר עמידה ובקדוש אלו הן הנצרפי״ן ולא יפסיק בין קדושת ערבית לקדושת קדוש וסעודה בדברי נרג״ן המכאיבים נפש יתירה ויכוין בסעודה ראשונה שהיא כנגד יצחק אע״ה ומצלת מחבלי משיח. וסעודה שניה היא כנגד אברהם אע״ה ומצלת מדינה של גהינם. וסעודה ג׳ היא כנגד יעקב ומצלת ממלחמת גוג ומגוג. ואשרי העושה המצות לשמן באמת בלב טהור ושלם:

סעיף קמז

סעודה ג' תהיה אחר מנחה דוקא ואשר לו שם לבו אל דבר ה' וכל ישעו לקיים המצוה ישתדל לעשותם כתקנה בלי פקפוק כי זה כל האדם:

סעיף קמח

אור שבת אין קורין לאור הנר ואם יושיב שומר שרי וגם אשתו משמרתו. אך יש לחוש דהשומר יישן וירדם לכן טוב לקרא מזמורי תהלים כדי שלא ישכב בלי תורה ובתהלים יש להקל לפי שרגיל בהם:

סעיף קמט

יזהר מאוד בשבת מאמירה לגוי לעשות מלאכה ואפי' בשבות לא במקום מצוה כי הוא עון פלילי ואפי' אם יצוהו קודם שבת:

סעיף קנ

יזהר מאד שלא לדבר בעסקי סחורה בשבת כי מחלל הוא שבת והחמירו בזהר הקדוש הרבה:

סעיף קנא

הגם דיש מתירין בחשבונות שעברו יש אוסרין ושומר נפשו ירחק והן לו יהי דשרי מזה יבא לדבר הגורם לעתיד על כן יסתום הפתח וטוב לו:

סעיף קנב

יום שבת אסור מאוד לערר מחלוקת או להתכעס והוא חטא חמור כפלים מהעושהו בחול ובפרט עם בני ביתו צריך רוב שלום ואהבה ואחוה לכבוד השכינה:

סעיף קנג

החי יתן אל לבו כי כל השבוע טרוד בעסקיו ולפחות ביום ש"ק ילמוד ולא יוציא כל השבת בטיול ואכילה ושתיה ושינה ואמרו רז"ל כי לא נתנו שבתות וי"ט אלא ללמוד תורה. ומי שאינו מאבד הזמן יש עת לכל:

סעיף קנד

בני ישראל את השבת לעשות את השבת לדרותם ר"ת ביאה לאוהל והוא חיוב ליחד הדודים ובכונה שלימה וזהו ברית עולם ר"ת ע"ב גי' חסד מסטרא דחסד וס"ת בני ישראל את יל"ת ר"ת ה' לנגדי תמיד:

סעיף קנה

בקי"ץ שמאחרים התפלה בבית הכנסת ומאריכים בזמירות עובר זמן ק"ש לכן אחר ברכות השחר יאמר ק"ש כלה. ויאמר מזמורי שבת קודש רננו צדיקים וכו' בשמחה וסודם רם ונשא. אך לא יצעק בקולי קולות כי מעביר מורא שמים ומורא בית הכנסת ומי הוא זה אשר מלאו לבו לצעוק צעקות לפני המלך ק"ו לפני ממ"ה הקב"ה ובבית הכנסת פלטין של מלך:

סעיף קנו

יזהר שלא יטעה בתפלות שבת להתחיל אתה חונן שאינו סימן טוב וברכה שאינה צריכה לכן טוב להתפלל תמיד בסידור ולשים כל מעייניו כולי האי ואולי שיתפלל כהוגן:

סעיף קנז

יזהר לשמוע הפרשה מהש"ץ בשמיעה לבד כמאן דלית ליה פומא בסוד אזן טנת"א. ואם יקראוהו לס"ת יקרא הוא בלחש מאד אחר הש"ץ דלא לשתמע קלי"ה:

סעיף קנח

יזהר לענות ברכו ואמן לברכות העולים לס"ת ולברכות ההפטרה כראוי:

סעיף קנט

בנסח מוסף יאמר תכנת שבת וכו' ובחזרת מוסף בפסוק שמע ישראל באמירת אחד ימסור עצמו על קדושת ה':

סעיף קס

בבואו לבית אם מנהגו לטעום מידי ממזונות לבד יקדש וישתה רביעית כלו בבת אחת שלא ליכנס בספק ברכת על הגפן ואז יאכל שיעור כזית מפת הבאה בכסנין. ואם דרכו

לשתות קאפ״י. יזכור לפטור ברכתו בברכת פה״ג דקידוש דכיון שהוא עראי צריך כונה או שיהיה לפניו ואם לאו יצטרך לברך שהכל ואח ר כך יכלול על המחיה ועל הגפן:

סעיף קסא

ישתדל לאכול פירות לפרקים בש״ק כדי להשלים מאה ברכות. ויזהר מאד בתפלת המנחה כי היא עת רצון ויאמר בריך שמיה בהוצאת ס״ת בריך כתר״ך וכו׳. ואחר כך יכוין מאד באמירת צדקתך ואחר כך יעשה סעודה ג׳ כהוגן כמש״ל:

סעיף קסב

א **סימן ה׳**

ב **ויצאת במחול. להמשיך קדושת שבת ויטמנהו בחו״ל:**

ג במוצאי שבת יתפלל ערבית בכונה כי הסט״א מתגברת ויאמר ויהי נועם תדיר בכל מוצאי שבת שהוא חול ויכוין הרבה באמירת התיבות לא בצעקות דאדרבא מסיר הכונה:

סעיף קסג

ישתדל שיהיה שעוה לברך מאורי האש ויברך ברכות הבדלה כראוי ותכף יאמר פסוקי ויתן לך. ויכוין בק״ך צירופי אליהו ועוד יו״ד פעמים אליהו שהם ק״ל:

סעיף קסד

סעודה רביעית אחר הבדלה פליאה נשגבה ומצלת מחיבוט הקבר ומי שלא יוכל לעשותה בפת יעשנה במזונות ויכוין להשאיר ברכה בסעודות החול מקדושת שבת:

סעיף קסה

אין לומר וידוי עד אחר חצות לילה ממוצאי שבת:

סעיף קסו

יכוין בקריאת פי׳ שמו״ת המסודרים בחק לישראל להשאיר בו הארה מתוספת נשמה של שבת שעברה ועל כן יום ראשון יחשוב מחשבות קדושות וטהורות וידבק לבו באהבת ויראת ה׳. ומכאן תוכחה לאיזה אנשים בערי אדום שיום ראשון פנויים מסחורה ועושים משתאות או קובעים שחוק אוי לנו ודי ברמז זה כי יש לבכות ולהתאונן ולקונן על אשר

בשם ישראל יכונה שהופך עורף ונותן כח לסט״א במלבוש ותענוג וטיול וכתיב אל תשמח ישראל אל גיל וכו׳ וביום ראשון נחרב הבית אוי ואבוי ועל הכל יביא במשפט:

סעיף קסז

יום שני יכוין בקריאת הפסוקים שמו״ת אשר בחק לישראל להשאיר בו תוספות הרוח משבת שעברה ועל כן ירבה ללמוד בתורה וסי׳ ולרוח ממללא ויזהר ביותר מלשון הרע דכתיב וסלף בהשבר ברו״ח:

סעיף קסח

יום ג׳ יכוין בקריאת הפסוקים הנזכרים להשאיר בו תוספות נפש משבת שעברה ויבקש לעשות חסד:

סעיף קסט

יום ד׳ יכוין לקנות הארת נפש יתירה משבת הבאה ע״י קריאת הפסוקים שבספר הנזכר ויבקש לבקר חולים ולגמול חסד:

סעיף קע

יום חמישי יכוין לקנות הארת רוח יתירה משבת הבאה ע״י קריאת הפסוקים שבספר הנזכר וירבה ללמוד וכולי על דרך שכתבנו ביום שני:

סעיף קעא

יום הששי יכוין לקנות תוספת נשמה משבת הבאה ויכוין לקראת אלהיו במחשבות נכונות (עיין צפורן שמיר סוף סי׳ ד׳):

סעיף קעב

אור שבת קדש נכון יהיה לקבל תוספת נר״ן:

סעיף קעג

יום שבת קדש יכין עצמו לקבל תוספי נר״ן ממקור עליון יותר מהלילה:

סעיף קעד

א **סימן ו׳**

ב **עולת חדש בחדשו. נזר אלהיו על ראשו:**

ג מי שיכול להתענות כל משמרת החדש הוא דבר גדול ועיקר התענית הוא לפשפש ולחקור הטב הדק מה שחטא בכל החדש ולחזור בתשובה כי התענית הוא הכנה להכניע גופו לשוב ואם יעשה תענית לבד מבלי משים אשר חטא ולשוב כמעט לא עשה כלום:

סעיף קעה

נכון ללמוד בתענית המשמרה סדר קרבנות דהיינו פרשת ויקרא כלה ופרשת צו עד במדבר סיני ופרשת נסכים ופרשת שגגות ע״ז אשר בפרשת שלח ואח״ך יאמר. יהרמ״י או״א שיהא שיח שפתותנו בתורת מעשה הקרבנות חשוב ומקובל ומרוצה כאלו הקרבנו עולה ושלמים ותודה ומנחות ונסכים ואם נתחייבנו חטאת או אשם ודאי או אשם תלוי או קרבן עולה ויורד תהא חשובה קריאתנו כאלו הקרבנו הקרבן או הקרבנות שנתחייבנו ואם לאו יהא חשוב כאלו קרינו בתורתך לבד וברוב רחמיך תמחול ותסלח ותכפר את כל חטאתינו עונותינו ופשעינו ויעמדו לפניך מליצי יושר להמליץ עלינו ותרצנו ותבנה בה״מ במהרה בימינו ושם נעשה לפניך את קרבנות חובותינו תמידין כסדרן ומוספין כהלכתן כן יהי רצון:

סעיף קעו

נכון הדבר שהתענית יהיה לפני המולד ואם המולד בחצי היום יתענה יום שלפניו:

סעיף קעז

אור ר״ח יזהר שלא ישכח לומר יעלה ויבא:

סעיף קעח

אור ר״ח מותר בזיווג ויהיה כונתו ליחד הדודים ולשם שמים:

סעיף קעט

יש נוהגין להדליק המנורה באור ראש חדש ונכון לעשות שינוי מאור שבת:

סעיף קפ

נכון שיוסיף איזה מאכל לכבוד ר״ח:

סעיף קפא

קודם מוסף יחלוץ התפילין ואם אחר תפלה רוצה ללבוש תפילין ללמוד הקביעות יכול להניחם וכל שכן שצריך שלא ימנע מלהניח תפילין בתפלת המנחה משום ר״ח:

סעיף קפב

לא יברך ברכת הלבנה עד שיעברו שבעה ימים שלמים מעת המולד:

סעיף קפג

יאזור חיל לברך ברכת הלבנה בכונה שהוא מקבל פני שכינה וגילו ברעדה:

סעיף קפד

יזהר שתהא מאירה יפה ואם יש אפילו ענן דק עליה לא יברך:

סעיף קפה

נכון לצאת לקראת הלבנה לברך ואם יש לו מיחוש יכול לברך מן החלון ואם מצטער מהרוח שהוא קצת חולה וירא שלא יזיקנו ושמא יעבור הזמן יכול לברך כשרואה אותה מן החלון דרך זכוכית הנקרא גא״ם ובלבד שיראנה מאירה ובהירה:

סעיף קפו

לא יסתכל בלבנה אלא קודם שיברך דכתב הרמ״ה דאסור להסתכל בה על דרך האמת:

סעיף קפז

ברכת הלבנה יאמר תיבה בתיבה בנחת רוח ושפה ברורה כי הרי הוא אומר שהוא מקבל פני שכינה ואיך ישלח דברו בחפזון ועראי כבלע את הקדש ותיבות הברכה תבלעמו אר״ש:

סעיף קפח

יאמר ברוך יוצריך עושיך קוניך בוראיך ולא כמתחכמים לומר כסדר אבי״ע מלמטה למעלה כי נסחת רז״ל במדרש ברוך יעק״ב וגם ראיתי להרב המקובל נתן שפירא זלה״ה קרא תגר על המשנים ופירש נסחת יעק״ב על דרך האמת ומינה לא תזוע. ומיהו אחר זמן רב ראיתי להרמ״ז שחלק על מהר״ן הנזכר. וכשיאמר תפול עליהם אימתה ופחד יכוין בר״ת שהוא שם קדוש. ויש סגולה גדולה באמירת ברכת הלבנה להנצל מאויב ומכל רע אם יאמרנה כתקנה:

סעיף קפט

אחר דוד מלך ישראל חי וקיים יאמר אמן ג׳ פעמים ויכוין אמן גימטריא **יאהדונהי** סלה ועד ויאמין באמונה שלימה שעתיד הקב״ה לגאול אותנו ונצפה לישועתו:

סעיף קצ

אחר ברכת הלבנה לא יאמר עלינו לשבח ע״כ נקוה לך עד במלכות שדי כמו שנתפשט בבלי דעת באיזה עיירות אלא אחר תנא דבי רבי ישמעאל יאמר שלום עליכם והמשכיל יבין. ודי בהערה זו בקצ״ר אמיץ. וזה כלל גדול שלא ינהג שום דבר עד שידע שורש המנהג מרז״ל או מכתבי האר״י זצ״ל האמיתיים או שידע טעם כעיקר למנהג:

סעיף קצא

א **סימן ז׳**

ב **אורח נכונה. לחדשי השנה**:

ג **חדש ניסן**

ד נכון לומר פרשת הנשיא דבר יום ביומו. ואחריו התפלה. רק לא יאמר שאם אני עבדך וכו׳ אלא יאמר נסח זה יהרמ״י אוי״א שיהא חשוב ומרוצה קריאתנו בתורה סדר קרבן נשיא פי׳ משבט פי׳ החתום וכו׳ קרבנו אשר הקריב לחנוכת מזבחך הקדוש ותעלה כאלו השגנו וכו׳:

סעיף קצב

ישתדל מאד בסדר הגעלת כלים שיהיה כדין וכהלכה וכמה חומרות ונקיות עושים שאינם נצרכים ופוחתים הענינים הנצרכים על פי הדין כי לא ידעו ספר לכן צריך שימצא מי שהוא בקי בעת ההגעלה:

סעיף קצג

בענין המצה צריך זהירות וזריזות יתר מאד שיתעסקו הפועלים בבצק עסק ממש ואחר עריכת המצה בעודה בכפו תכף ינקבוה ויתנוה בתנור והאופה יהיה בקי שלא תבא המצה נפוחה וכיוצא:

סעיף קצד

האיש הנלבב ישים כל מעייניו בדבר שהוא נוגע לדין חמץ ובפרט במצה ומאכל שאוכל בפסח כי זה עצם החג הקדוש הזה. ולא יערבב דעתו (בבגדים) [בדברים] הנצרכים לבית במקום צרכי נפשו וצריך זהירות עצום ורב:

סעיף קצה

יצוה לבני ביתו שינקו וינקרו היטב ובפרט הדברים הנקנים למאכל כמו מלח וקאפ״י וכיוצא:

סעיף קצו

כתבו ז״ל שהנזהר מחמץ בפסח אפילו בכל שהוא בטוח שתעלה לו שנה טובה:

סעיף קצז

וצריך ליתן דעתו ולעיין בעניני החג הקדוש הזה השייכים לנפש ומן השמים בראות טוב כונתו יסייעוהו גמירי הבא ליטהר מסייעין אותו וכתיב לא ימנע טוב להולכים בתמים. ולכן צריך שיכין עצמו ולבו לעשות כל הבא מידו:

סעיף קצח

ישתדל לברך ברכת אילנות בימי ניסן והמדקדקים מקפידים שיהיה בניסן דוקא ויהיו שתי אילנות ויוצאים לשדה לברך:

סעיף קצט

מאד יתעצם בכונתו בברכה זו שהיא לתיקון הנשמות שהם מגולגלות בעצי השדה והעשבים בזמן הזה ויבקש עליהם רחמים:

סעיף ר

אור לי"ד בבדיקה לא יעמוד כמו שר בבית וילך לארכה ולרחבה ותו לא רק באמת יחפש ויבדוק מזן אל זן אולי ימצא איזה דבר ששכחוהו או לא ראוהו ואם לא עשה כן כמעט הוא כברכה לבטלה:

סעיף רא

אחר כל חמירא יאמר. יהרמ"י או"א שתזכנו לפשפש בנגעי בתי הנפש אשר נואלנו בעצת היצ"הר ותזכנו לשוב בתשובה שלימה ואתה ברחמיך תסייענו ותעזרנו על דבר כבוד שמך ותצילנו מאיסור חמץ אפילו מכל שהוא בשנה זו ובכל שנה ושנה כי"ר:

סעיף רב

ביום ישתדל הוא בעצמו לשרוף החמץ דמצוה בו ועוד שהוא יזדרז לבערו תכף. ויבטל. ויאמר. יהרמ"י או"א שתרחם עלינו ותצילנו מאיסור חמץ אפילו מכל שהוא לנו ולכל בני ביתנו ולכל ישראל בשנה זו ובכל שנה ושנה כל ימי חיינו וכשם שבערנו החמץ מבתינו ושרפנוהו כך תזכנו לבער היצר הרע מקרבנו תמיד כל ימי חיינו ותזכנו לידבק ביצר הטוב ובתורתך ויראתך ואהבתך תמיד אנו וזרענו וזרע זרענו כי"ר:

סעיף רג

טוב לומר בלילה וביום לשון כל חמירא ג' פעמים כי כן מדות חכמים ואל תשגיח במי שכתב להפך בכיוצא בזה:

סעיף רד

ערב פסח יזהר לטבול במקוה טהורה כי חייב אדם לטהר עצמו ברגל ויכוין לקבל קדושה משמות הקדש ע"ב קס"א גימ' רג"ל. ויזדרז בעשיית מצת מצוה בערב פסח ויהיה נמצא שם ומאד יתעצם בזה. והלש העיסה וטורח בעריכתה הוא תיקון גדול לכפרתו. וקודם לישה יבטל כל הפרורין וכל דבקי עיסה כעפרא דארעא. וישים מעייניו לטהר לבו

ורעיוניו וכל ארחותיו כי עיקר טהרת כלים הוא כלי הנפש שהם אברי הגוף שבהם שאור היצה"ר:

סעיף רה

נהגו לשורר בעריכת המצות ערב פסח ההלל זכר להלל שהיו אומרים בעשיית הקרבן פסח:

סעיף רו

יסדר קערת הלילה בעצמו וזה סדר הקערה על דרך האמת. וילך לבית הכנסת ויכוין מאד בערבית כי רבו מאד רזין עילאין ואורות גדולים בשמים גדולי גדולים תלי תלים:

סעיף רז

גמר הלל בבית הכנסת סודו רם ונשא וכתבו ז"ל שאף אם הוא בעיר שאין אומרים אותו יכול לאומרו ולברך ביחיד ועשו בעצמן כמה רבנים מעשה:

סעיף רח

יראה שהלילה הזו מאירה כשמש בתוקף אורות עליונים ועל כן היצה"ר עושה לו פותחת ומבקש עילה ליכנס באחד מבני הבית או במשרתת. והחכם עיניו בראשו של"ו תנעול דלת ויעביר הכל מוציא מצ"ה ומכניס אהבה ואשריו:

סעיף רט

אזהרות ועניני סדר קדש ורחץ כבר כתבנו בעניותינו בקונטריס שמחת הרגל לך נא ראה כי יש דברים נצרכים קצת. והאיש הירא הן בעודנו דבק בה' נפשו תלמדהו להוסיף כהנה וכהנה כי ממקור נפשו יצא שפע ברצות ה' דרכיו לטהרו ולקדשו כל מידי דשייך לתקון נפשו ואופני זריזות במצות ושמחת מצוה ודבקות בו יתברך אלו דברים שאין להם שיעור זכה מוסיפין לו:

סעיף ריי

אחר ההגדה יאמר בקול שמחה שיר השירים כלו בעידן חדותא עת הזמיר הגיע כי כל עולמות עליונים למעלה מאירים ומזהירים:

סעיף ריא

נתפשט המנהג לשתות קאפ"י אחר הסדר אמנם שיהיה בלי סוק"אר. ובליל ב' יש מקלין במשקין אחרים:

סעיף ריב

שתיית הפיפ"א בי"ט מן הדין מותר אך טוב להחמיר בי"ט ראשון ומה גם שגדול אחד חלם עם רב מופלג והשביעו בשם ה' שיאמר לו מה יאמרו בשמים על שתית הפי"פא והשיבו כי השותה בי"ט מקללין אותו והשותה בט"ב משמתין אותו והשותה בכילת חתנים מנדין אותו ואני ראיתי חלום זה כתוב מהגדול החולם ויש בו עוד דברים וכמדומה שהיה כתוב עליו שהחלום היה בשנת תכ"ד מעלה מטה. אבל בי"ט ב' גאוני עולם לא החמירו:

סעיף ריג

ומאחר שמי שאינו שותה הוא מצד חומרא דוקא נראה דיכול ליתן הפיפ"א למי ששותה בי"ט:

סעיף ריד

בהוצאה ס"ת יאמר התפלה הנדפסת בתפלת ישרים רבונו של עולם מלא משאלות לבנו שהיא מתוקנת מרבינו האר"י זצ"ל שמצאה מהרח"ו ז"ל כתובה בסידורו מטהרת ידו יד הקודש:

סעיף רטו

בי"ט שלא יש סעודה ג' דע"פ הסוד אין יחס לסעודה ג' ולא שייך חומרא בזה. יקדש בבקר וישתה רביעית יין ויאכל מזונות כזית ממצה שאינו סועד בה כל הפסח. שהמצה שהיא לחמו בפסח אף אם תהיה עשירה אינו יכול לומר בה מזונות ודינה כלחם כי לחמו הוא לכן ישתדל שיהיה שינוי במצה שאוכל בבקר ולא תהיה ממין המצה של הסעודה כגון שתהיה בבצים. אמנם אם היא בביצים צריך שיהיו ביצים לבדם ותהיה נעשית מהרה יותר משל מים ולא יערב בה יין לחוש לספיקו של רש"י ז"ל:

סעיף רטז

ישתדל מאד בספירת העומר כי סודותיה רמים ונשאים וישתדל לספור לפחות קרוב לחצי שעה מהלילה:

סעיף ריז

יזדרז ויעשה סימנים שלא ישכח לילה אחד כשאינו מונה בצבור דאפשר דישכח גם ביום ולא יוכל עוד לספור בברכה ולמ"ד היו כל הברכות מלילות שעברו לבטלה וביטל מ"ע:

סעיף ריח

אור ז' של פסח לפי כתבי רבינו האר"י זצ"ל האמיתיים יש חיוב גדול בזיווג:

סעיף ריט

בח' של פסח יוכל להקל באיזה דבר שנוהג מצד חומרא דוקא:

סעיף רכ

יום אסרו חג ישתדל לעשות סעודה נאה כי יש סוד בדבר וגם על פי הפשט הוא מצוה:

סעיף רכא

א **סימן ח'**

ב **הלא טוב אמנ"ה. יבכר לחדשיו עד מלאת השנה**:

ג **חדש אייר.**

ד מנהג שלא לגלח בימי העומר. ולפי דעת רבינו האר"י זצ"ל אינו מטעם אבילות כאשר כתבו הפוסקים רק יש סוד בדבר. ולפי הרב האר"י זצ"ל צריך שלא לגלח מערב פסח עד ערב חג השבועות ולפי דעתו כל מאי דשרו האחרונים לגלח ברי"ח או אם הוא חתן וכיוצא וביום ל"ג או ל"ד לעומר הכל אסור. גם מ"ש קצת דביום מ"ח שרי ליתא דרבינו האר"י ז"ל לא היה מגלח אלא בערב החג דוקא. וכשחל יום מ"ט בשבת ראיתי להחסיד המקובל המופלא מהר"ר שלום שרעבי זלה"ה בכ"י שכתב וז"ל ואם חל יום מ"ט בשבת דעתי שלא לגלח בערב שבת אך הכריחוני לגלח. וחתן אינו מותר לגלח קודם יום מ"ט עכ"ל. וגם אני הצעיר דעתי הקצרה שיגלח בערב שבת אם חל מ"ט ביום שבת שלא

יכנס לחג כשהוא מנוול וכן עיקר. אמנם בענין זה של גלוח בימי העומר יש כמה מנהגים חלוקים כפי הפשט הנח להם לישראל:

סעיף רכב

יום פסח שני ירבה שמחה קצת כי קדוש היום:

סעיף רכג

יום ל"ג לעומר ירבה שמחה לכבוד רשב"י זי"ע כי הוא יומא דהלולא דיליה. ונודע שרצונו הוא שישמחו ביום זה כידוע ממעשה מהר"א הלוי זלה"ה ומעשים אחרים אשר שמענו ונדעם מפום רבנן קדישי. ויש מי שנהג לעשות לימוד בליל ל"ג לעומר בי עשרה ללמוד שבחי רשב"י המפוזרים בזהר ואדרא זוטא והוא מנהג יפה:

סעיף רכד

א חדש סיון

ב אזהרות ללימוד אור חג השבועות וכיוצא כתבתי בעניותי בקונטריס שמחת הרגל ע"ש:

סעיף רכה

ישמח מאד בחג הקדוש הזה ויתעורר על אשר בחסדיו הגדולים נתן לנו את תורתו הקדושה. ויטבול בערב החג. ובעמוד השחר אחר התקון על דרך האמת:

סעיף רכו

נכון ללמוד התהלים ביום חג השבועות כי דוד המלך עליו השלום היתה מנוחתו ביום הזה וביום הקדוש יומא דהלולא דיליה עוד יעלו לרצון ביותר אמירת תהלותיו:

סעיף רכז

האזהרות שנוהגים ללמוד הם כפי דעת הגאון בעל הלכות גדולות. וידוע שהרמב"ם חלוק עליו בהרבה מצות לכן נכון לקרות המצות הכתובות בקצרה על דעת הרמב"ם בח"א של הי"ד החזקה או פועל צדק להש"ך:

סעיף רכח

יום אסרו חג קדוש מאד ויש לשמוח בו כמ"ש באסרו חג דפסח (לעיל אות ר"כ):

סעיף רכט

א חדש תמוז

ב בין המצרים יזהר מאד במיעוט שחוק במיעוט תענוג ויאמר תקון חצות בבכיה לא נצרכה אלא להעדפה על מה שנהג. כי כל העולמות מצטערים בחרבן הבית והכל תלוי בתשובה ובעוה"ר כל דור שלא נבנה בימיו כאלו נחרב בימיו ונוסף צער בדור האחרון ואם יתבונן בזה יקרע סגור לבבו:

סעיף רל

טוב לומר סדר תקון רחל בכל יום חול מבין המצרים אחר חצות וכך נהגו בארץ ישראל תוב"ב על פי כתבי רבינו האר"י זצ"ל והוא מנהג ותיקין:

סעיף רלא

כשיתן צדקה בימים אלו יוסיף בכוונתה לעילוי שכינת עוזנו כי בפשענו שלחה אמנו זה רבות בשנים אוי לנו. אהה עלינו ויתעורר מאד לשוב בתשובה ויזכור כי מאנה הנחם זאת אומרת הן אשכול לאכול בכורה אותה נפשי:

סעיף רלב

א חדש אב

ב עוד יוסיף יגון ואנחה ובמרירות יאנח עקירה ואנחה שוברת בט' ימים ועוד בה עשיריה ולא יאכל בשר ולא ישתה יין בחול וימעט בהנאה כל מאי דאפשר:

סעיף רלג

בר"ח אב נהגנו לאכול בשר לכבוד ראש חדש:

סעיף רלד

בשבת איכה אפילו הוא יום ט"ב או ח' באב. לכבוד שבת ילבש מלבושי שבת. וכ"ש שלא יאמר שום קינה. ואם במקומו יאמרו הוא ימנע עצמו כי קדושת שבת חוסמת כל

מיני אבל קטון וגדול. ואנו בני ספרד. הותר לנו גם ת"ה כפסק מרן ז"ל אפילו אם ט"ב בשבת. וגם בסעודת המפסקת ביום ש"ק יאכל בשר וישתה יין לכבוד שבת כמ"ש רז"ל בש"ס. אך בסעודת המפסקת בחול לא יאכל אלא תבשיל אחד ותו לא. ואסור לאכול ביצים מבושלים אפילו הם בתוך התבשיל אם אין מנהגו כך כל השנה לשים במין תבשיל זה ביצים וזה אם רוצה לאכול הביצים והתבשיל אסור. ואינסאלא"דה מירק חי נוסף על התבשיל על פי הדין מותר. אך יש להחמיר:

סעיף רלה

ליל ט"ב יקרע סגור לבבו בקריאת איכה. אך הקינות יש מהם שטוב שלא לאומרם:

סעיף רלו

יצטער מאד במשכבו ויקח מאבני המקום וישם מראשותיו:

סעיף רלז

כל מה שאסרו רז"ל בט"ב הוא עד הלילה ואין להקל אחר חצות בשום דבר רק שמקלין לנשים לסדר הבית קצת וזה לקבוע בלבם אמונת הגאולה:

סעיף רלח

גם פ' נחמה הכתובים בספר במנחה אין למנוע אמירתם כדי לקבוע בלב ההמון כי יגאלנו ה' ברחמיו ויקיים לנו כל נחמות נביאיו בקרוב:

סעיף רלט

אחר ערבית והוא לילה ירחץ כל ידיו ופניו וילבש מנעלים של עור ויברך ברכת הלבנה שהוא זמן הראוי לבשר הגאולה ולברך הלבנה העליונה ולומר דוד מלך ישראל חי וקיים:

סעיף רמ

גם בליל עשירי ויום עשירי יצטער על שריפת ההיכל:

סעיף רמא

ולא יברך שהחיינו ביום עשירי כי אפילו בשבת בין המצרים לא היה מברך רבינו האר"י זצ"ל וק"ו ליום עשירי:

סעיף רמב

יום ט"ו באב ירבה קצת שמחה כי יש עילוי לשכינה כמ"ש בזהר ח"ב דף קל"ה. ויזהר להוסיף בתורה בלילה כמ"ש רז"ל:

סעיף רמג

חדש אלול

א

ב זמן תשובה לכל היא בחדש המקודש הזה ויזהר לפשפש במעשיו טוב וישר שבכל לילה קודם שישן טרם אמירת ודוי יפשפש ויחפש דרכיו ובמעשיו באותו יום ויתודה וישוב וכן יעשה מר"ח אלול עד יה"כ. כי היה צריך לעשות כן כל ימיו בכל לילה כמעשה צדיקים קראו בשמותם מארי דחושבנא. ולפחות כה יעשה במי יום הנוראים הללו:

סעיף רמד

אשר כח בו לקום לסליחות אשריו. וקודם יברך כל הברכות ואח"כ יאמר תקון חצות ואח"כ יאמר סליחות. והעיקר הוא לאומרם כהוגן בשפל קול התחנ"ה ולהבין מה שמוציא מפיו ועפעפיו יזלו מי המרים על אשר חטא ויראה עצמו שהוא מזומן לדין לפני ממה"ה הקב"ה היודע מחשבותיו ומרמותיו אז יכנע לבבו הערל. ואין לצעוק צעקות כעומד ברחוב וכסיל לא יבין מה שאומר כי בקול רנה יצעק צעקה. ולו חכמו ישכילו כי ח"ו לירתו תרתי גיהנם שאונסים עצמם לקום ולאבד שינתם לבא לבית הכנסת וגם פה לא עשו מאומה רק צעקות. הלא זה שמם סליחות ולא צעקות ויספיקו שתי דברות אלו למי שיש לו לב:

סעיף רמה

לא בשביל אמירת סליחות יתפלל תפלה שלא בזמנה ויישן בתפילין כי יצא שכרו בהפסדו. וטוב לו להתפלל כהוגן ולא יאמר סליחות:

סעיף רמו

זה עיקר העבודה לשמור העיקרים ולהוסיף לא לזלזל בעיקר ולקיים התוספת:

סעיף רמז

אם יוכל להתענות איזה יום או ימים בחדש אלול אשריו ובלבד שיהיה בפשפוש מעשים ולעשות גדר שלא ישוב עוד לכסלה:

סעיף רמח

אשר חנן לו אלהים עושר חטאיו בצדקה יפרוק וירבה בימים אלו בצדקה ובלימוד זהר תקונין משניות ותהלים:

סעיף רמט

א **סימן ט'**

ב **מתשרי עד אדר. פתח הסמדר:**

ג **חדש תשרי**

ד ערב ראש השנה יתענה ויפשפש במעשיו ויטבול על כל פנים:

סעיף רנ

יתפלל ערבית של ראש השנה בבכיה ובכונה גדולה מאד דואג ובוטח:

סעיף רנא

יבא שמח לבית ויעשה סדר הנהוג לאכול קרא וסלקא וכרתי ותפוח בדבש ותמרי ורמון וראש כבש:

סעיף רנב

ובעד רוביא יקח פא"זולי קטנים:

סעיף רנג

לא יאכל דג בראש השנה כמו שכתב הרשב"ץ וקצת סמך יש בזהר:

סעיף רנד

יש מי שנהג שלא לאכול בראש השנה שום דבר חמוץ ואפילו לימונ"י:

סעיף רנה

קודם שישכב יאמר מזמורי תהלים עד אשר תגבר עליו השינה מאד:

סעיף רנו

אם חל בליל ר"ה טבילת מצוה שרי וצריך לטבול בבקר קודם תפלה:

סעיף רנז

ישתדל לקום באשמורת ולפחות הבקר אור וימנע מלשמוע תקיעות שנהגו בבקר קודם תפלה כי על פי הדין ועל פי הסוד אין מקום לתקיעות הללו ושב ואל תעשה עדיף:

סעיף רנח

יכול לשתות קאפ"י בלי סוקא"ר קודם תפלה שתהיה דעתו מיושבת:

סעיף רנט

בתפלה יתעורר מאד מאד לומר בלב נשבר ותחינה ובכיה:

סעיף רס

יזהר לשמוע התקיעות לקיים מ"ע ויחשוב שיש סודות גדולות וה' יקבל כונתו דרך כלל. וברצוא ושוב בשמיעת התקיעות יהרהר עונותיו. ואם מפסיק התוקע יתודה בלחש הרבה בין הפרקים:

סעיף רסא

יתאמץ במוסף הנשגב והנורא בבכיה ובכונה שלמה וישים עצמו כאין באמת כי בעוה"ר בדור יתום זה אנו יתושים ואם האמוראים ע"ה אמרו אנו כחמורים להיות אנחנו יתושים הוא מעלה ואינו ענוה. כי דלונו מאד בתורה ובמצות וביראה. ויתעורר ויבקש ממלך מה"מ הקב"ה בלב נשבר אולי יחנן ה':

סעיף רסב

בבואו לבית יסעוד סעודת י"ט ומורא שמים יהיה עליו ולפחות בימים אלו יקיים שויתי ה' לנגדי תמיד שיחשוב בשוכבו ובקומו באוכלו וכיוצא כאילו עומד לפני ה' כמו שהוא האמת כי מלא כל הארץ כבודו. וכבר הרמב"ם בספר המורה האריך בזה והביאו בקצרה

הרב מור"ם בריש הגה' ש"ע א"ח ורמזנוה לעיל ואשרי הזוכה למדה זו תמיד קדוש יאמר לו:

סעיף רסג

יתגבר כארי שלא לישן ביום ר"ה ויעסוק בתורה כי לא כל העתים שוות לישן ולהתענג כי עתה יום הדין וכל העולם עוברים כבני מרון לפניו יתברך. ואף שכתבו שאחר חצות מותר לישן. לא נאמר לנו המלאים חטאות וזוהמת הסט"א פרחה בכל. לכן טוב מאד להתגבר ולעסוק בתורה וכולי האי ואולי לשפלות מצבנו בדור יתום כזה:

סעיף רסד

אחר מנחה סמוך לערב יאמר סדר התשליך ויתאמץ בכוונתו ואני בעניי סדרתי תפלה לומר בעת ההיא מבקש מטו ומעורר הרחמים והיא בצפורן שמיר:

סעיף רסה

גם בליל שני של ראש השנה יאמר שהחיינו בקידוש ואין צריך לפרי חדש:

סעיף רסו

ויעשה הסדר של ליל ראשון באכילת הנהו מילי לסימנא טבא תפוח בדבש וראש כבש ותמרי וכו':

סעיף רסז

כמעשה אור ויום ראשון ככה יעשה בשני בהתעוררות ולימוד תהלים ומיעוט שינה ותפלות בכונה ובכיה:

סעיף רסח

ישתדל להתענות בי' ימי תשובה ויזהר מאד במיעוט שיחה ופשפוש מעשים ותשובה והרבות צדקה ושלום:

סעיף רסט

בערב יום הכיפורים גם שיאכל כמצותו מורא שמים יהיה חופף עליו ויזהר למען דעת פי' סדר עבודה שיאמר ביה"כ כדי להבין הדברים שמוציא מפיו ויטבול בהכנעה גדולה על כל פנים:

סעיף רע

אור יום הכפורים יתאמץ באמירת כל נדרי ויבקש מחילה על אשר פגם באות ברית ונדרים ושבועות ויכוין שיהא בטל הנדר העליון ויקרא מאמר התיקונין השייך לזה:

סעיף רעא

חרדה ילבש בתפלותיו בבכיה ולב נשבר. ואף אם נראה בעיניו שעשה איזה דבר בעשרת ימי תשובה יאמין אמונה שלימה כי הכל כאין לפי עוצם חטאתיו וגם כי הוא מעשה קוף בעלמא לפי חסרון ידיעתו באשר פגם ומיעוט השגתו בחכמה האלהית. וגרעון כחו ביראה ודבקות. וכל אשר יבקש תהיה כונתו גם על בני ביתו ועל כל מי שהוא משרש נר"ן והקרוב אל שרשו:

סעיף רעב

לא יאמר הוידוי פעמים שלש כמו שאומרים הקהל וזו אזהרה שמענו בפרק כל כתבי הקדש מרבינו האר"י זצ"ל. ואני בעניי סדרתי וידוי פשוט כולל רוב הדברים שאדם דש בעקביו. ואני מתחיל לאומרו כשמתחילים להתודות ובמשך אמירתו הקהל אומרים כל הוידויים ונדפס במשמרת הטהרה שסידרתי ובסנסן ליאיר:

סעיף רעג

אחר ערבית יאמר עם הקהל ד' מזמורים הראשונים שבתהלים כי סודם גדול מאד להנצל מקרי. וטוב שלא לומר שום פסוק או כונה לענין זה שמא ח"ו בהיותו פגום לא יעשו דבריו פירות ואדרבא יתגרה בו ח"ו לכן יקיים בתוך עמי אנכי יושב ודי בזה:

סעיף רעד

נכון לומר אחר ערבית ספר תהלים כלו ויאמר בין ספר לספר פזמוני ז' כורתי ברית כמו שאומרים באור הושענא רבא ממש:

סעיף רעה

אח"ך אם יכול ילמוד האדרא זוטא:

סעיף רעו

כשתתגבר עליו השינה ביותר יאמר סדר ק"ש בכונה ובעודו מעוטף בטלית גדול ישכב מעוטף וגם בקצת בגדיו ואם יוכל יהיו רגליו מגולות כשהוא ישן וטוב לו:

סעיף רעז

כארי יקום וילמוד תהלים ואם חושש שכאשר יאמרו הקהל ק"ש עבר זמנה יאמרנה ביחיד קודם שיתחיל הזמירות בכונה שלימה:

סעיף רעח

כל התפלות והתחנונים יאמר בלב נשבר באמת ובכונה נכונה:

סעיף רעט

יתאמץ בסדר עבודה להבין מה שמוציא מפיו ויכנע מאד שבעונותינו חסרנו כל:

סעיף רפ

ישתדל לבכות בקריאת ס"ת בפרשת אחרי ולהצטער על מיתת נדב ואביהוא וטוב לו מאד כמ"ש בזהר הקדוש:

סעיף רפא

בתפילת מנחה ונעילה בשגם שתש כחו מהתענית ומכל הצער הגדול שנצטער על קיצורו בעבודתו יתברך. יאזור חיל כי השעה דוחקת ויתעורר ויתאמץ ויתפלל להי' שיעזרהו ע"ד כבוד שמו ויתן לו כח לעמוד על המשמר ולא ימנע טוב להולכים בתמים:

סעיף רפב

בתפילת ערבית ליל מוצאי יה"כ ישתדל לאומרי כתקנה ויתאמץ כי ההמון צועקים ורצים. ולכן יתפלל בספר שלא יטרידוהו:

סעיף רפג

בבואו לבית יברך ביחיד ברכת הלבנה כהוגן כי הצבור הנה הנם ממהרים הרבה. ויותר נכון לברך הלבנה קודם יום הכפורים מכמה טעמים:

סעיף רפד

ושוב יאכל לשובע נפשו בשמחה רבה והבטחה ברחמיו יתברך וקודם שישן ילמוד קצת. ואל ישכח אשר פצו שפתיו ולבו שוין לשוב והתמרמר נפשו על העבר. ולכן יכנס בכי טוב לישן מתוך דברי תורה:

סעיף רפה

תכף באור מוצאי יה"כ טוב להשתדל לעשות איזה דבר בסוכה לקיים וישב ביום ההוא עשו לדרכו שעירה ויעקב נסע סוכותה. והחכם עיניו בראשו להזמין מערב יה"כ איזה דבר כדי להתחיל באור מוצאי יה"כ בתקון הסוכה:

סעיף רפו

הבקר אור יקום להתפלל וישכים לבית הכנסת ויתפלל כהוגן וזה כל פרי להראות בכל עניני העבודה בתורה ותפלה וענוה וצדקה וכיוצא במוצאי יה"כ שהוא מסכי"ם הולך עם אשר עשה בי' ימי תשובה ואתמול ביום הכפורים ודעתו לקיים כל ימי חלדו וה' עזרו ומגינו:

סעיף רפז

אחר תפלה יבקש ד' מינין ולא ליחוש במעי"ה כדי שיהי' לו לולב ואתרוג יפים ומהודרים. וגם אל הסוכה ישית עינו לתקנה כהוגן וישים אל לבו כי הלא לקנות תכשיטין ובגדים לביתו יוציא המעות בשמחה. וישא ק"ו להוציא מעות בשמחה רבה להיות לו אתרוג מהודר וסוכה נאה ומה יענה אם יהיה ציקני לדבר מצוה שלא לתת לה' ממה שנתן לו. הלא יבוש ויכלם ויהיה חרפת נבל:

סעיף רפח

ערב סכות יטבול במקוה לקבל שפע משם ע"ב קס"א גימטריא רג"ל. וחייב ליטהר עצמו ברגל:

סעיף רפט

אור החג הקדוש ילך לסוכה ויצוה להביא כסא ומעיל מפואר על גבה לזכר ז' אושפיזין עילאין קדישין מעין דוגמא שעושין ביום המילה כסא לאליהו הנביא זכור לטוב. וכתוב בזהר הקדוש דאי לא מתקנין ליה כסא לא אתי זאת היתה להחרדים לדבר ה' להזמין כסא לז' אושפיזין עילאין קדישין וכל לילה יאמר בפה צח בסוכה עולו אושפיזין וכו' ויקדש ויכוין בברכת שהחיינו לפטור גם מצות סוכה:

סעיף רצ

יכוין באור י"ט של חג לאכול כזית בסוכה לשם חובה ועל כן בכזית המוציא תיכף יכוין לצאת י"ח ולקיים מצות אכילת כזית בסוכה בלילה הראשון דילפינן ט"ו ט"ו מחג המצות:

סעיף רצא

בבקר יאגוד הלולב וההדס והערבה בעלי לולב שהכין מערב יום טוב כי בזה לא שייך דין קשירה ויברך בסוכה ויעשה הנענועים דרום צפון מזרח מעלה מטה מערב:

סעיף רצב

וילך לבית הכנסת שש ושמח בקיום מצותיו יתברך ויעשה בהלל עוד ד' פעמים נענועים על דרך שעשה בסוכה. בהודו ראשון פעם אחת באנא ה' הושיעה נא שתי פעמים ובהודו אחרון פעם אחת:

סעיף רצג

וטוב לעשות ההושענות תכף כמנהג ארץ ישראל ת"ו כמו שכתב הרב המג"ן:

סעיף רצד

ויזהר שלא לטעום כלל ולא לשתות אפילו מים חוץ לסוכה:

סעיף רצה

בימי החג לא יסיר מורא שמים מעליו וח"ו לשמוח שמחה שאינה של מצוה ויזכור כל אשר טרח בעשרת ימי תשובה ועוד כי יום הושענא רבא לקראתו ועדיין הוא בספק:

סעיף רצו

איזה אזהרות בחג וחולו של מועד והושענא רבא ושמחת תורה כתבנו בעניותנו בקונטי שמחת הרגל בס"ד והיו עיניך רואות:

סעיף רצז

בהקפות אור שמחת תורה סידרתי בעניותי תפלה כוללת ופרטיות לכל הקפה בס"ד והתפלה הכוללת נדפסה בספר דברי שירה ובצפורן שמיר הכל:

סעיף רצח

אחר החג וחדש **חשון** יתאמץ ביראת שמים ותלמוד תורה לשמה כי הוא תחלת השנה והוי סימנא טבא לכל השנה ועתה כי קרוב הוא לעשרת ימי תשובה צריך להורות ולהראות כי כל מה שעשה לא היה לפנים ח"ו. ואם עתה יתחיל לפרוק עול ויתרשל מעבודת ה' לא לרצון יהיה ח"ו. לכן אדרבה יעשה סימן טוב לכל השנה ירוץ כגבור בעסק התורה והמצוה כיד ה' הטובה עליו:

סעיף רצט

א חדש כסליו

ב בימי חנוכה יזהר מאד בהדלקה בזמנה הוא בעצמו ואל יסמוך על ילד ומשרת דמצוה בו:

סעיף ש

נכון להדליק בשמן זית מצוה מן המובחר ויהדר המצוה בנרות נקיים ונאים והכל לשם שמים:

סעיף שא

מאד יזדרז שלא ישכח על הנסים בתפלה ובברכת המזון:

סעיף שב

באור שבת ידליק נר חנוכה קודם של שבת ובמוצאי שבת קודש הנכון להדליק אחר הבדלה ונהרא נהרא ופשטיה:

סעיף שג

אם לא חשכו הרואות לא יוציא הימים האלה המקודשים בשחוק וקלות ראש כי בימי נסים שחייבים להודות לשמו יתברך במקום הודאה. איך יחטא ואשם ולמי שיש לו לב יספיק זה::

סעיף שד

חדשי טבת ושבט

א

ב הם קשים ח"ו כמ"ש בזוהר וטוב לקבוע בכל יום להתחנן לה' יצילהו לו ולכל בני ביתו ולכל ישראל מכל מיני פורעניות וכו'. וצריך ליזהר בדרכיו שלא לתת מקום שישלוט הדין עליו ח"ו:

סעיף שה

חדש אדר

א

ב ליהודים היתה אורה ושמחה אך יזהר משחוק וקלות ראש והחכם עיניו בראשו כמו שפירשו בזהר הקדוש ואשרי השם דרכיו כמשז"ל:

סעיף שו

יהיו נגד עיניו דברי הרמב"ם ז"ל שיש להרבות במתנות לאביונים יותר מרוב משתה ומנות. וכן בדין דמתנות לאביונים הוא הנאה לנפש קדשה לשעתה וקדשה לעתיד לבא כי הקב"ה זורע צדקה ועושה פרי כמשז"ל והיא שמחת הנפש. והמשתה והמנות הם הנאות הגוף הנגוף וראוי להרבות בעניני הנפש הקיימת ולא בעניני הגוף הכלה. ויזהר לקיים מצות הנוהגות בו. מקרא מגילה בדקדוק וצדיק יבחן מפלאות תמים דעים כי כפסע בין שונאי ישראל וכולי. לולי ה' שהיה לנו. מתנות לאביונים הגונים יראי שמים מלא חפנים. משלוח מנות מיני מאכל לרעהו. ויהיה מסב בסעודה שש ומשיש בחדות ה' ואת כ"ל העודף. ויספר תוקף הנס לבני ביתו:

סעיף שז

והשתיה כדת לבסומי ולא להשתכר. ויזרז שלא יאבד ברכת המזון מ"ע מדאוריתא. וערבית בעשרה:

סעיף שח

לא תהא כזאת לשחוק עם נשים אפילו בפורים ולטייל עמהן אם אינן בני ביתו וקרובותיו אך אין להחמיר לטיול עם קרובותיו ובלבד שלא יהיה בדרך חיבוק זרועותיהם כמנהג. כי איסור הסתכלות בנשים וקריבתן הוא עצום מדינא ולא מתורת חסידות וכתיב יד ליד לא ינקה רע ודורשי רשומות אמרו י״ד פעמים י״ד גימטריא קצ״ו כמספר ל״א ינק״ה וזש״ה י״ד ל״י״ד הוי גימטריא לא ינקה. ועוד אפשר לרמוז כי תיבות יד ליד לא ינקה גימטריא רנ״ד הוסף עליהם תיבת ביד גימטריא ר״ע כי נפל ביד הסט״א והוא תיבת ביד הנוסף. וז״ש יד ליד לא ינקה הוא רע רעה תבא אליו וסימניך כי יד ליד לא ינקה עם תיבת בי״ד גימטריא ר״ע:

סעיף שט

ובכלל איסור גדול לשמוע שירי נשים המשוררות דקול באשה ערוה ואפילו ברבוי דברים אסרו הפוסקים מדינא ומשנה שלימה ואל תרבה שיחה עם האשה באשתו אמרו. כל זמן שמרבה שיחה עם האשה גורם רעה לעצמו שהסט״א הנקראת רעה תדבק בו. וסופו יורש גהינם הנקראת רעה כמשז״ל ומרעה אל רעה יצא. וכבר קורין ומקרין הפרקים בבית הכנסת קבל עם ומתרגמינן בלע״ז. ואין גם אחד שיבין בלב מה שאומר ומשורר הפרק. ומה יענו ליום פקודי האם יאמרו לא ידענו שהוא איסור יוכיחום על פניהם הלא שמעתם הפרק בשיר כמה שנים ברבים. ואם יאמרו שהם חסידים ודמו עלייהו כקאקי. יודע נסתרות יגער בהם ויבשו כי היה להם הנאה בקול ומראה וריח ומי יודע כמה נכשלו. והי׳ הטוב יכפר בעד:

סעיף שי

הירא את דבר ה׳ ישים מעייניו לכל אזהרות רז״ל ולא יעבור בשאט בנפש אפילו על קלה כי קלה גוררת חמורה ועל הכל עתיד ליתן דין וחשבון כי הוא עצמו הוא פוסק הדין שדבר זה אסור כמ״ש בההוא עובדא דרבינו יהודה חסיד ז״ל בההוא עשיר שהביאו ספר לפניו וקרא בפיו לא תקיפו וכו׳ וזהו ליתן דין שאתה נותן הדין לאסור. ואח״כ חשבון כמה זימני עשה אותו איסור. ואתי שפיר ליתן דין וחשבו״ן. וכמו שביארנו בעניותינו בנימוקינו בסייעתא דשמיא:

סעיף שיא

א **סימן י׳**

ב **בדברים שאדם דש. יהיה מזורז ומקודש**:

ג אלה הדברים שאדם דש בעקביו והם תדיריות וההרגל בהם נעשה טבע בעוה״ר וצריך להתגבר מאד לפרוש מהם עד אשר לא תחשך השמש. ורחמין למבעא על רז״א דנא קורות בתי״נו הרזי״ם בתי הנפש דאית בהו משום אכחוש״י בחון בהם לא תהיה כנוש״ה שכוח מעיקרו בעצת יצרו:

סעיף שיב

הטוב והישר משום אפרושי לא מיראת העונש רק מיראת הרוממות ואהבתו יתברך. ראשון לחשבון עונות לשון הרע השקול כע״ז ג״ע ש״ד ויש לו פירות. ולה״ר הוא המדבר בגנות חבירו אפילו אומר אמת על זה ידוו הדווים ופלגי מים מי המרים יורידו כי הוא עון חמור מאד תדירי ונתגדל בזה הוא וריעיו ובני ביתו. אוי לנו אהה על נפשינו:

סעיף שיג

הגאוה וההקפדה עון פלילי ככופר בעיקר ועובד ע״ז ואין עפרו ננער וכו׳ ובקרבו ישים ארבו וכל מעייניו שיחשיבוהו והעושה להפך מתמלא עליו עברה וכל זה מגאותו וזדונו ושוכח מה הוא פחות שבפחותי בריות הפחותות בהיותו מכעיס לבוראו ח״ו:

סעיף שיד

ועבירה גוררת עבירה יבא לכעס החמור שהוא כעובד ע״ז וטורף נפשו:

סעיף שטו

ומזה יבא לנקום ולנטור ולשנא אחיו מישראל ועובר על כמה מצות עשה ולא תעשה תדיר:

סעיף שטז

ואם ההקפדה יהיה על תלמיד חכם יפער פיו לבלי חק על החכמים שבדור ואם רוצה להתיהר יאמר החכמים חוץ מתורתם הם נעדרים ממוסר ויראה ודרך ארץ. וכבר הראשונים פירשו כונת הפסוק זלעפה אחזתני מרשעים עוזבי תורתך כלומר שאומרים

חוץ מתורתם וזהו עוזבי תורתך ומראה סימני טהרה לומר הנה החכמים הראשונים חמדת ישראל אך אלה שבזמנינו מדותיהם ועניניהם קשים וכל ישעם לאפוקי ממונא וכהנה וכהנה. אך אינם רוצים לידע דהת"ח תלו ביה טפלי והבית ימלא הילדים רכים וחסר לחם כו':

סעיף שיז

ומזה יבא להצטער ולחשוב בזמן תפלה וכמה תפלו' וברכו' פורחות באויר. ואבוהון דכלהו הגאוה וההקפדה שלא ללמד על עצמה יצאה אלא אחריה רעותי"ה מובאות חטאות ואשמות כללי ופרטי אוי לה לאותה בושה למי שעתיד להרקב בקבר ויתאוה שיאכלנו רימה להנצל מהדין כמ"ש אך בשרו עליו יכאב ונפשו עליו תאבל:

סעיף שיח

מתכבד בקלון חבירו מצוי בבלי דעת ומלבין פני חבירו ברבים לא יבצר וכלן סעיפי וענפי הגאוה דוק ותשכח כי ע"ז של הגאות ת' פרקי והיא היתה אם כל האיסורין:

סעיף שיט

ד' כתות אינן מקבלות פני שכינה כת שקרנים כת חנפים כת לצים כת מספרי לשון הרע. אוי לנו כי כמעט האדם נכשל בכלן או מקצתן וכל עצם אדם שבא לעה"ז שיזכה בכח תורתו ומצותיו להסתכל בשכינה דמאן דאכיל דלאו דיליה וכו'. ואיך יעשה לו סגולה לבל יראה גאות ה' ח"ו:

סעיף שכ

גם העצבות והשחורה רעה בעיני אדוניה כי ע"ז מתבטל מסדר עבודת ה' ועובד בוראו בפנים זועפות בחלישות וכובד גוף ורעיונוהי יבהלוניה וסעיפוהי משתבשין:

סעיף שכא

הגזל ענפיו וסעיפיו ופארותיו והטעאות היצר ופסקי הרא"ש ולענה רבו כמו רבו לא יכילון מגילות. וכל זמן שגזל בידו אין תפלתו נשמעת כדכתיב לא אוסיף עוד עבור לו כמשז"ל. והוא צריך לבא בגלגול ואין הפרש בין רב למעט כי על הכל יביא אלהים במשפט:

סעיף שכב

החמדה אב הטומאה וכבר אמרו רז"ל שרשע א' מן החמדה בא לעבור כל עשרת הדברות:

סעיף שכג

ברכות לבטלה ובלי כונה ותפלה חטופה וקטופה בבליעת חציין של אותיות וכמה תבות והסח הדעת בתפילין בעוה"ר מצויים אם לא כלן מקצתן:

סעיף שכד

חילול שבת בעוה"ר לעשות מלאכה ע"י גוי ודיבור של חול ומשא ומתן והוצאת איזה דברי' קלים מהעיר לשדה הרבה כשלו ונפלו:

סעיף שכה

הן כל אלה ויותר מהמה בעוה"ר כמעט העושה אותם סובר שאינם חטא וכל זה לרוב הרגלם והאיש הירא יתחכם להנצל מהם מעט מעט ויסתיר עניניו וישפוך נפשו לה' שיצילהו והבא ליטהר מסייעין אותו:

סעיף שכו

וזאת העצה היעוצה עצ"ת ה' היא תקום להחזיק בג' דברים והם ענוה צדקה תורה ר"ת עצ"ת כי שלשה המה נפלאו להנצל מכמה עבירות ויתכפרו לו עונותיו. ובלבד שיתן אל לבו מה שחטא בפרטות ויגמור לשוב אל ה' ושלא יחטא עוד וה' עמו:

סעיף שכז

עוד ישתדל מאד שכשעושה מצוה או לומד תורה יהיה בשמחה גדולה מאלפי זהב וכסף על שזכה ללמוד בתורה או לקיים מצותו יתברך ובודאי שזה ימשיך עליו קדושה יתירה. והגיד רבינו האר"י זצ"ל כי לא זכה לכל חכמתו הרמה ונפלאה כי אם על ידי השמחה הגדולה שהיה שמח בלימוד ובמצות לאין קץ:

סעיף שכח

ישתדל מאד לגדל בניו על התורה ועל העבודה ושיהיו מלאים יראת ה' ומדות טובות ודרך ארץ. ובזה צריך חכמה גדולה. וכבר חובר על זה ס' קטן זה שמו אורך ימים. ויש

להתבונן בענין זה הרבה. ולרדת לעמקי וחדרי בטן בניו. ויתפלל לה' על זה בבכי' שיציל בניו מחטא ויהיה כל זרעו זרע קדש בלי פגם וכו':

סעיף שכט

יסתכל המסתכל איך בעבור הבושה יתבטל האדם מכמה מצות כגון אם הוא בדרך מתבטל ממצות ציצית ותפילין מפני א"ה שלא ילעיגו עליו. גם מתבייש לעשות איזה דברים של יראת שמים שלא ילעיגו עליו הלצים. ואם רואה איזה אדם מהגדולים בעלי עושר עובר עבירה או מבזה דברי חכמים ח"ו מתבייש למחות בידו. ויש סוג אחר שיצרו הטעהו ועבר עבירות והכיר בחטאתיו יפה יפה ומתבייש לשוב שילעיגו עליו ויאמרו לו חביריו אתמול מסובין היינו כמונו כמוך עושים כל תועבות ה' ואיזה רוח עברה עליך אין זה אלא יוהרא לגנוב דע' הבריו' וכיוצא ומשום הבושה עודנו בעפר"ת החומר העכור ומרעה אל רעה יצא: **וכבר** התייר הגדול רבינו מהר"ם אלשיך ז"ל פירש בזה מאמר הנביא ירמיה סימן ג' והבושת אכלה את יגיע אבותינו וכו' עיין שם דברים הנאמרים מפה קדוש מתוקים מדבש: **והתימה** על ביישן זה איך לא יבוש מהבורא יתברך שמו לעד אשר מלא כל הארץ כבודו והוא רואה מעשיו הרעים. ואיך לא יבוש מהכרוז שמכריזין עליו כשיוצא לשוק הא נזיפא דמארי' שבקא דמארי' כמ"ש בזהר הקדוש וכל העופות ואשר הם באויר כלם שומעים הכרוז ומקללין אותו ובדלין הימנו: **והן** האדם מתבייש לצאת החוצה אל העין בבגד קרוע או שיש בו כתם מאיזה לכלוך ושמן ואפי' יהבי ליה כל חללי דעלמא בל יראה נגד בני אדם ומדיו קרועים או לבוש מלבוש מטונף. ואיך לא יבוש כי הלבושים אשר הם עיקריים מלבושי נפשו הם קרעי' קרעי' וחסרונות אין מספר לבוש מלוכלך וסרוח. ובצאת נפשו ילבש הלבוש ההוא לפני כל צבא השמים והיה לזעוה ללעג וקלס. ועינו יראה כתות מלאכי חבלה מבזים אותו יכעיסוהו ויאמרו לו אתה האיש אשר היית מקפיד כל כך על המלבושים שיהיו לבנים מגוהצים משי ורקמה מסודרים ומתוקנים והיית מתבייש בחסרון פרט קל מסדר הלבוש ואיך עתה אתה לבוש לבוש הבו"ז והארגמן אודם הדין הנגזר עליך בגד קרוע בזוי ושסוי לכלוכית שמו: **ועוד** יתבייש מבני אדם שבחייו לא היה מחשיבם כלל ואם יגשו אז ידברו אליו בחרונו יבהלמו והם זכו לעולם הבא והוא נמסר לרבבות מזיקין מלאכי חבלה לשמה ולבזיון מבוהל ומטונף מכוער דק לקוי: **אי** לזאת עיקר הבושה וההכנעה היה תהיה איך פחות מיתוש נבזה ונמאס עבר על ציווי מלך מלכי המלכים הקב"ה וכל עצמותיו יאחזמו רעד באמירת הוידוי יבוש ויכלם לפני המלך ויכנע מאד ויגדור גדר על גדר שלא

לחטוא עוד וישוב אל ה' וירחמהו ואל אלהינו כי ירבה לסלוח ולא יבוש מהמלעיגים עליו ולא יחת מפני כל וזהו ששנינו הוי עז כנמר וכו':

סעיף של

יש לך אדם שיצא לו שם כי משאו ומתנו באמונה ועומד בדיבורו ועקימת שפתיו הויא מעשה וגם הוא משתבח בעצמו כי נאמן הוא והדבר היוצא מפיו כן יקום וכן יהיה ואיך האדם הזה ינהג כך בענייני הגוף הכלים ונפסדים. ובענייני הנפש לא יש שקרן כמוהו. בסחורה של עה"ז מקיים דברו ובסחורת העה"ב שהיא תורה ומצות יחליף את משכורתו עשרת מונים ועובר על השבועות שנשבע במעמד הר סיני וגם אשר נשבע בבטן אמו לשמור כל המצות. וכל יום קורא את שמע בבקר ובערב ולעבדו בכל לבבכם עבודה זו תפלה ותכף קם להתפלל ולבו בל עמו ואינו יודע אם תפלה היא רק שפתיו נעות ולא ידע מאי קאמר אם תפלה אם ספורים וכיוצא. הוא אומר והערב נא וכו' ותן בלבנו בינה להבין להשכיל וכו' והאר עינינו בתורתך וכו' ובהם נהגה יומם ולילה. וכיוצא. ואחר תפלה חטופה לא יחשוב אם יש תורה בעולם. הוא אומר ונפשי כעפר לכל תהיה. ולא יש קפדן וגאה כמוהו. וכיוצא באלה הרבה. אפס לא תהיה תפארתו שעומד בדיבורו אחרי אשר לפני ה' ידבר על התורה ועל העבודה ומיד ל"ו יחל דברו והפרוץ מרובה על העומד: **וכן** יש לך אדם שהוא רחמן ולבו רך ואם יראה עני ביום סגריר נושא הציי"נה לפניו ורותת יהמו נא רחמיו עליו. גם אם ראה יראה העני עומד בחדר קטן צר וחשוך יתמה על חיי צער ודירי סרוחי'. והוא פלא איך לא ירחם על נפשו שתהיה בגיהנם של שלג נתונה ביד אכזרים הן הן המזיקין נושכין וממיתין והוא בגיהנם מקום אופל וצלמות. **וכן** יש אדם שהוא זהיר בכבוד הבריות בכל מיני פוליטיק"א וקומפלימי"נטו והתימה עליו איך הוא שלם כל כך לבני אדם. ומחסר את נפשו חסרונות ועידויין. ואיך לא יחרד לומר הלא אני משתדל לעשות פוליטי"קא וקומפלימי"נטו עם בני אדם ואם פעם אחת אחסר נקודה מהפוליטיק"א אני מצטער. ואיך אני כל כך נעדר מהשלימות לפני בורא עולם ממ"ה הקב"ה אשר אני מחסר כל עת בעבודתו בתפלה ותורה ומצות אשר ציוני ובמקום לעשות נחת רוח לפניו כי לכך נוצרתי הפכתי עורף ותהי יראתי אותו מצות אנשים מלומדה ואיני מקפיד בתורה ותפלה אחד ממאה מאשר אני מקפיד בפוליטיק"א:

סעיף שלא

א כאשר יבא לו התעוררות על עסקי נפשו ועבודת ה' יחזיק בו תכף ומיד כי היצר הרע מקרר חומו ומבקש להטרידו לכן קדמיה לרשיעא אם רחש לבך דבר טוב תצרפהו למעשה ויתבונן במדותיו מבושה ורחמנות וכיוצא ויעריכם בערך נפשו ועבודת ה' ויבוש מהמלך הרואה ויודע סתרי לבו וירחם על נפשו ועל אביו ואמו שלא יהיה להם צער בעה"ב בעבורו. וגמירי הבא ליטהר מסייעין אותו והי' לא ימנע טוב להולכים בתמים גם הוא יו"רה חטאים בדרך **חיים**:

ב הנה ארש"י לפניך ופקודתך שמרה רוחי ככל אשר שאלת מאשר יקרת בעיני נכבדת חשתי ולא התמהמהתי במילי דשמיא דקב"ה תבעי ארי"ש נתנה יבולה מקוצ"ר שכחנו רמז הרומז של"א רמזים ויטע **אש"ל** אלוני **מורה באצבע** שם רמ"ז והן מספר כמספר שמות יעקב חיים יוסף דוד עם ד' כוללים כנגד יראה אהבה תורה מצוה בקרי"ת ארבע. הכי אחי קרא שמו **יעקב** ה"ה הגביר הנחמד ידידי כמה"ר **יעקב פרירא די ליאון** יצ"ו רב חסד יעקב בחר לו וילבש צדקה כשיריין וכובע. ואח טוב וחסד המשכיל הגביר ידידי חפץ חסד **גפ"ן** פוריה ישלם ה פעלם בכל צדקתם **למחזי"ק** ולמעוז לי והעושר והכבוד על חד שבע. ברכת ה' אשר תפרה אתיא רביה רביה עותרא סגיא וימלאו אסמיהם שבע. אני אני הוא הכותב ב' אותיות בהעלם קס"ת נחוצ"ה על רגעי ארי"ש מטי ולא מטי כמי שאין צבעו ניכר ונשכח כל הצב"ע. מסדר צלותא ומצלי ואני תפלתי קבע. שש אנכי באהבתם חדא"י נפשאי:

ג ת"ו ש"ל ב"ע

ד פתיחת אליהו

ה **בכניסתו לבית הכנסת הלא מראש יביע אומר פתיחת אליהו הנביא זכור לטוב והיא בתיקוני הזהר הקדוש אשר קבלו רבנן קדישי שהיא מסוגלת לקבלת התפלה**:

ו פתח אליהו ואמר רבון עלמין דאנת הוא חד ולא בחשבן אנת הוא עלאי על כל עלאין סתימי על כל סתימין לית מחשבי תפיסי בך כלל. אנת הוא דאפיקת עשר תקונין. וקרינן לון עשר ספירן. לאנהגא בהון עלמין סתימין דלא אתגליין ועלמין דאתגליין. ובהון אתכסיאת מבני נשא. ואנת הוא דקשיר לון ומיחד לון. ובגין דאנת מלגאו כל מאן דאפריש חד מן חבריה מאלין עשר. אתחשיב ליה כאלו אפריש בך. ואלין עשר ספירן. אינון אזלין כסדרן חד אריך וחד קצר וחד בינוני. ואנת הוא דאנהיג לון ולית מאן דאנהיג לך לא לעילא ולא לתתא ולא מכל סטרא. לבושין תקינת לון דמנייהו פרחין נשמתין לבני נשא וכמה גופין תקינת לון דאתקריאו גופא לגבי לבושין דמכסיין עליהון. ואתקריאו

בתקונא דא חסד דרועא ימינא. גבורה דרועא שמאלא. תפארת גופא. נצח והוד תרין שוקין. ויסוד סיומא דגופא אות ברית קדש. מלכות פה. תורה שבעל פה קרינן ליה. מוחא חכמה איהו מחשבה מלגו. בינה לבא ובה הלב מבין. ועל אלין תרין כתיב הנסתרות לה'. כתר עליון איהו כתר מלכות ועליה אתמר מגיד מראשית אחרית. ואיהו קרקפתא דתפלי (נא קרקפתא דלא מנח תפלי) מלגו איהו יו"ד ה"א וא"ו ה"א דאיהו ארח אצילות. איהו שקיו דאילנא בדרועוי וענפוי. כמיא דאשקי לאילנא ואתרבי בההוא שקיו:

ז רבון העולמים אנת הוא עלת העלות סבת הסבות דאשקי לאילנא בההוא נביעו. וההוא נביעו איהו כנשמתא לגופא דאיהו חיים לגופא. ובך לית דמיון ולית דיוקנא מכל מה דלגו ולבר. ובראת שמיא וארעא. ואפיקת מנהון שמשא וסיהרא וככביא ומזלי. ובארעא אלנין ודשאין וגנתא דעדן ועשבין וחיון ועופין ונונין ובני נשא. לאשתמודעא בהון עלאין. ואיך יתנהגון בהון עלאין ותתאין. ואיך אשתמודעאן מעלאי ותתאי ולית דידע בך כלל ובר מינך לית יחידא (ס"א יחודא) בעלאי ותתאי. ואנת אשתמודע אדון על כלא. וכל ספירן כל חד אית ליה שם ידיע. ובהון אתקריאו מלאכיא. ואנת לית לך שם ידיע. דאנת הוא ממלא כל שמהן. ואנת הוא שלימו דכלהו. וכד אנת תסתלק מנהון אשתארו כלהו שמהן כגופא בלא נשמתא. אנת חכים ולאו בחכמה ידיעא. אנת הוא מבין ולא מבינה ידיעא. לית לך אתר ידיעא אלא לאשתמודעא תוקפך וחילך לבני נשא. ולאחזאה לון איך אתנהיג עלמא בדינא וברחמי דאינון צדק ומשפט כפום עובדיהון דבני נשא דין איהו גבורה משפט עמודא דאמצעיתא. צדק מלכותא קדישא. מאזני צדק תרין סמכי קשוט. הין צדק אות ברית. כלא לאחזאה איך אתנהיג עלמא אבל לאו דאית לך צדק ידיעא דאיהו דין. ולאו משפט ידיעא דאיהו רחמי. ולאו מכל אלין מדות כלל. קום רבי שמעון ויתחדשון מלין על ידך דהא רשותא אית לך לגלאה רזין טמירין על ידך דלא אתייהיב רשו לגלאה לשום בר נש עד כען:

ח קם רבי שמעון פתח ואמר לך ה' הגדולה והגבורה וגו' עלאין שמעו אינון דמיכין דחברון ורעיא מהימנא אתערו משנתכון הקיצו ורננו שוכני עפר אלין אינון צדיקיא דאינון מסטרא דההוא דאתמר בה אני ישנה ולבי ער ולאו אינון מתים ובגין דא אתמר בהון הקיצו ורננו וכו'. רעיא מהימנא אנת ואבהן הקיצו ורננו. לאתערותא דשכינתא דאיהי ישנה בגלותא. דעד כען צדיקיא כלהו דמיכין ושינתא בחוריהון. מיד שכינתא יהיבת תלת קלין לגבי רעיא מהימנא ויימא ליה קום רעיא מהימנא דהא עלך אתמר קול דודי דופק לגבאי בארבע אתוון דיליה. ויימא בהון פתחי לי אחותי רעיתי יונתי תמתי דהא תם עונך בת ציון לא יוסיף להגלותך שראשי נמלא טל מאי נמלא טל אלא אמר

קב"ה אנת חשיבת דמיומא דאתחרב בי מקדשא דעאלנא בביתא דילי ועאלנא בישובא. לאו הכי דלא עאלנא כל זמנא דאנת בגלותא. הרי לך סימנא שראשי נמלא טל. ה"א שכינתא בגלותא. שלימו דילה וחיים דילה איהו טל. ודא איהו יו"ד ה"א וא"ו. וה"א איהי שכינתא דלא מחושבן ט"ל. אלא יו"ד ה"א וא"ו דסליקו אתוון לחושבן ט"ל. דאיהו מליא לשכינתא מנביעו דכל מקורין עלאין. מיד יקום רעיא מהימנא ואבהן עמיה עד כאן רזא דיחודא (ואשרי הזוכה לומר זה בכל יום דברי אלהים **חיים**):